

AUSTRALIJOJOS LIETUVIS

000895

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Aštuntieji metai

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1955 m. kovo/March 7 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr.5 (168)

SEATO KONFERENCIJA BANGKOKE.

Vasario 22-24 dienomis Bangkoke, Siamo sostinėje (Azijoje) susirinko SEATO dalyvių užsienio reikalų ministrai (USA, Australijos, D. Britanijos, N. Zelandijos, Pakistano, Siamo, Prancūzijos ir Filipinų), lydimi karo bei ūkio ekspertų, aptarti konkrečias priemones, kaip sulaukyti komunizmo plitimą Azijoje.

Paskelbtame komunikate sakoma, kad konferencija padarė tokius nutarimus:

* SEATO sekretoriatas Bangkoke bus sudarytas iš SEATO sutartį pasirašiusių valstybių atstovų, ne žemesnių, kaip ambasadoriaus rango;

* Sudaromi trys atskiri sub-komitejai, kurių tikslai yra studijuoti ūkio problemas, karinę strategiją ir stebėti saugumo reikalus SEATO srityje;

* Šie trys sub-komitejai, kurių adresas yra Bangkoke, nėra surišti su vieta ir gali rinktis ten, kur ras reikalinga.

Pasibaigus konferencijai, JAV-bių užs. min. Mr. Dulles nuskubėjo į Rangooną (kaimyninė Siamui Burma) ir Laos (Indo-Kinija), kur susipažins su padėtim vietoje. Turima žinių, kad raudonieji Burmoje ir Laose bei visoje Indo-Kinijoje ruošia perversmą iš vidaus, infiltruodami jėgas iš kaimyninių komunistinių kraštų.

Konferencijos metu Maskvos radijas smarkiai puolė konferenciją, pažymėdamas, kad JAV-bės ruošia naują "provokaciją" prieš raud. Kiniją.

Atrodo, kad ši konferencija nustatė, kokios ir kur reikalingos karo jėgos, kad sulaukėtų komunizmo ekspansiją Azijoje.

SIEKIAMA PRAILGINTI GYVENIMĄ.

Paryžiuje susirinko 100 daktarų iš 25 įvairių šalių apsvaistinti priemones, kaip pailginti žmogaus gyvenimą. Konferencijos ekspertai tvirtina, kad dėl tikslesnės ir geresnės statistikos apie 45.000.000 gyvybių kasmet galėtų būti išgelbėtos.

Statistika rodo, kad mirti galima 999 būdais, įskaitant 125 nusižudymo būdus.

Konferencijos pirmininkas pareiškė, kad universitetuose turėtų būti specializuojamos geriau pažinti statistikos teoriją ir praktiką, kad geriau būtų galima pažinti mirties ir ligų statistiką.

Adelaidės Lietuvių Teatro Mylėtojų Grupė

Š.m. kovo mėn. 25 dieną, 8 val. vakaro AUSTRALIA HALL, Angas Str. vaidina

ANTANO SKEMOS

3 paveikslų dramatinė legenda

"ŽIVILĖ"

Režisierius Daugininkas Paulius Rūtenis Stasys Nelubšys

Vaidina:

D. Mackialienė, L. Gerulaitis, J. Neve-rauskas, P. Rūtenis, J. Venclavičius.

Rež. pad. V. Marcinkonytė. Bilietai, po 6 ir 5 šilingus, parduodami sekmadieniais tuoj po pamaldų parapijos salėje ir vaidinimo dieną prie įėjimo.

Imigracija į Kanadą ir Ameriką

Visus reikalingus oficialius dokumentus (vizas, afidevitus, darbo-buto garantijas, etc.) parūpina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Britų Kolumbijos Apylinkės Valdybos Pirmininkas, diplomuotas teisininkas

JONAS J. JUŠKAITIS, LL. B

Istaigos adresas:

Suite 5, Tunstall Building, 709, Dunsmuir Street, Vancouver 1, B. C., CANADA

(Informacijos suteikiamos padengus visas susirašinėjimo išlaidas).

NEPAPRASTI POTVYNYIAI NSW

Dėl didelių lietu, kurie tęsiasi jau mėnuo laiko, New South Walse prasi-dėjo nepaprasti potvyniai, užtvindę eilę miestų Hunter upės slėnyje. Apie 6.000 žmonių turėjo būti evakuoti. Elektra, gasas, telefonas ir bet koks susisiekimas nutraukti. Iki šiol turimomis žiniomis prigrėdė apie 100 žmonių. Žuvo taip pat daug gyvulių ir paukščių. Grįžę į kai kurias vietas, kur vanduo jau nusekė, žmonės daugumoje nerado savo namų. Baldai ir visi įrenginiai, kur dar ir likę, sugadinti arba išnešti iš namų. Pagelbą teikia kariuomenės helikopteriais, laiveliais ir kitomis priemonėmis.

Blogiausia, kad vandeniui nusenkant kilo epidemijų pavojus, nes negyvi gyvuliai ir kitos organinės medžiagos, pakilus temperatūrai, pradėjo pūti.

Potvynis palietė apie 30.000 kv. mylių, t.y. apie ketvirtį visos NSW teritorijos. NSW ir Federalinė vyriausybė jau paskyrė per 200.000 svarų nukentėjusiems pagelbėti, tačiau nuostoliai siekia milijonus svarų.

ATOMINIAI GINKLAI JAV-BIŲ LAIVYNUI

Iš Vašingtono pranešama, kad JAV-bių septintasis laivynas prie Formozos apginkluojamas atominiais sviediniais. Mr. Dulles pareiškė, kad JAV-bės visai nemanančios bombarduoti atominėmis bombomis civilinių Kinijos gyventojų, tačiau panaudojimas taktinių ginklų fronte yra visai kitas reikalas.

PAVOJUS RUSIJAI IŠ KINIJOS

Vakarų Vokietijos kancleris Dr. Adenaueris, kalbėdamas Hamme mitinge, pareiškė, kad po keletos metų pavojus Rusijai iš Kinijos bus didesnis negu iš Vakarų. Kancleris pastebėjo, kad Kinijoje kasmet gimsta 24 milijonai žmonių, o mirtingumas gerokai mažėja. Badaujantieji valstiečiai dairysis į Mandžūriją ir Sibirą, kur tuščios erdvės jiems žada pragyvenimo priemonės.

JAV-bių karo jėgos užsieniuose

Gynybos Departamentas paskelbė, kad JAV-bės turi už Amerikos kontinento ribų iš viso 1.370.000 kariuomenės, kuri išdėstyta 950 bazėse. Be to, pačioje Amerikoje esama dar 1.600.000 kariuomenės. Taigi, viso JAV-bės turinčios apie 3 milijonus žmonių aktyvioje kariuomenėje.

Anglija gamins H-bombas

Britų tautų ministerių pirmininkų konferencijoje buvo pranešta, kad netrukus Anglija taip pat gaminsianti vandenilio bombas. Norima ir šioje srityje nepriklausyti nuo JAV-bių. Be to, Sovietų Rusijai tokias bombas gaminant ir Anglija turi imtis atsargos priemonių.

Pirmieji Japonijos karo laivyno pratimai.

Pirmą kartą po 1945 metų Japonijos karo laivynas išėjo į pratimus. Pratimuose dalyvavo 41 karo laivas su apie 6.000 jūrininkų. Pratimuose taip pat dalyvavo JAV-bių du povandeniniai laivai ir 7 lėktuvai.

Nauja JAV-bių aviacijos bazė Antarktikoje

JAV-bių ledlaužis Atka baigė savo kelionę Antarktikos vandenyne sura-dęs gerą vietą oro laivyno basei. Tai vieta pavadinta Admiral Byrd Bay.

Tuo būdu Amerikos oro bazės tęsiasi nuo Šiaurės iki Pietų ašigalio imtinai.

JAV-bių KARO JĖGOS PACIFIKE

SEATO konferencijos metu JAV-bių valstybės sekretorius Mr. Dulles uždarė sesijoje nurodė, kad JAV-bių karo jėgos Pacifike šiuo metu yra kur kas didesnės negu buvo II pasaulinio karo metu aukščiausiam laipsnyje.

Jo pranešime buvo išvardintos detalės apie armiją, laivyną ir oro laivyną Tolimuose Rytuose ir Amerikos Vakarų pakraštyje, kurios kiekvienu metu gali būti skubiai pergabentos ten, kur reikalinga.

Toliau jis pareiškė, kad Tolimuose Rytuose yra pakankamai jėgos užtikrinti pasauliui saugumą, klausimas tik, kaip tas jėgas efektyviai panaudoti.

Komunistinis pasaulis turi 15 vyriausybių ir per 800 milijonų žmonių. Amerika negali ir visai neketina eiti į karą pati viena.

NAUJAS PARLAMENTAS JAPONIJOJE

Vasario pabaigoje Japonijoje įvyko parlamento rinkimai. Rinkimus laimėjo dabartinė esanti valdžioje Demokratai Partija, gavusi 186 vietas iš 467. Kitos partijos gavo: liberalai 112, kairieji socialistai 89, dešinieji socialistai 67, žemės ūkio darbininkai 4, komunistai 2, mažumos 2 ir nepriklausomieji 6. Tuo būdu demokratams teks daryti koaliciją su liberalais.

Dabartinis min. pirm. (demokratas) Hatoyama pareiškė, kad jis sieks artimesnių santykių su komunistiniais kraštais, tačiau jokių būdu neatsisakys nuo sąjungos su Vakarų demokratijomis, ypatingai JAV-bėmis.

* Vakarų Vokietijos parlamentas patvirtino Paryžiaus sutartis dėl Vokietijos apginklavimo ir Saaro krašto. Sutartis dar turi patvirtinti Senatas.

* Paskutinėmis žiniomis, Kinijos raudonųjų artilerija pradėjo smarkiai bombarduoti Quemoy salą. Gali prasidėti invazija. Salą gina apie 40-50.000 tautinės kinų kariuomenės.

* Sovietų Rusija atsiuntė į Kiniją oro maršalą S. F. Žavoronkovą, kuris padės organizuoti raud. Kinijos oro laivyną. Taip pat pranešama, kad Sovietų lakūnai jau yra Čekiangio provincijos viename aerodrome.

* Tunise (š. Afrikoje), valdomame prancūzų, kilo bado riaušės. Badaujantieji žmonės veržiasi į miestus ir grobia maisto sandėlius bei kepyklas. Kaltinami prancūzai, kad jie Tunise duoną pardavinėja kur kas aukštesnėmis kainomis, negu pačioje Prancūzijoje.

Visiems Adelaidėje ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams

SKELBIMAS

1955 m. kovo 13 d. 5 valp p. p., Flinders St. 172, Excelsior Hall (greta šv. Juozapo bažnyčios) saukiama ALB Adelaidės Apylinkės metinis bendruomenės narių

SUSIRINKIMAS

Dienotvarkė:
1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas.
3. Bendruomenės Valdybos apyskaitinis pranešimas.
4. Garbės Teismo pranešimas.
5. Moterų Sekcijos veiklos pranešimas.
6. Namų Įsigijimo Komisijos pranešimas.

7. Revizijos Komisijos pranešimas.
8. Diskusijos dėl pranešimų ir apyskaitų tvirtinimas.
9. Apylinkės Valdybos rinkimas.
10. Revizijos Komisijos rinkimas.
11. Garbės Teismo rinkimas.
12. Apylinkės Valdybos pranešimas iš Atstovų suvažiavimo Melbourne.
13. Klausimai ir sumanymai.
14. Susirinkimo uždarymas.

Apylinkės Valdyba prašo visus lietuvius, gyv. Adelaidėje ir Apylinkėse skaitlingai dalyvauti susirinkime. Taip pat kreipiame dėmesį į visų veikiančių organizacijų Valdybas ir narius, kad kiek galint daugiau dalyvautų susirinkime ir iš savo pusės, jau iš anksto numatytų kandidatus į naujai renkama Bendruomenės Valdyba, Revizijos Komisiją ir Garbės Teismą.

Apylinkės Valdyba

Trumpai

* "Pravdos" žiniomis, Čekoslovakija yra didžiausias uranijaus šaltinis Sovietų Rusijos ribose.

* Tokio (Japonijoje) miestas šiuo metu turi 7.807.000 gyventojų.

* Oficialiai pranešama, kad prie Siamo sienos sukonzentruota apie 20.000 raudonųjų armija, kuri gali kiekvienu metu įsibrauti į Siamą ir kartu su Siamo raudonaisiais partizanais įvykdyti perversmą.

* JAV-bėse atleista iš darbo ginklų gamybos įmonėse apie 4.000 darbininkų, kurie įtarti neištikimybe.

* Iš Londono pranešama, kad Britų Meteorologijos Biuras pradės plataus masto bandymus pagaminti dirbtinį lietu. Bandymai vyks kelių mėnesių laikotarpyje.

* Australijos gyventojų skaičius pasiekė 9.100.000.

* Darwine (Australijos šiaurėje) per 24 valandas iškrito 15 colių lietaus.

* Berne (Šveicarijoje) keturi ginkluoti rumunai antikomunistai užėmė Rumunijos ambasadą, išvaikė personalą ir išsilaikė daugiau kaip 30 valandų. Šveicarų stipriai ginkluota policija ir kariuomenė buvo apsupusi ambasados rūmus, bet rumunai vėliau pasidavė. Tuo jie pareiškė savo protestą prieš jų tėvynės okupaciją.

* Po trijų savaitių buvimo be vyriausybės Prancūzijoje pagaliau radikalui M. Faure pavyko sulipdyti vyriausybę ir gauti parlamento pasitikėjimą (360 balsų už ir 210 prieš). Pirmuoju ir svarbiausiu punktu naujoji vyriausybė laiko Paryžiaus sutarčių dėl V. Vokietijos apginklavimo galutinio patvirtinimo klausimą. Sutartys dar turi būti patvirtintos senato.

* Kinijos tautinės vyriausybės aviacija beveik be pertraukos bombarduoja raudonųjų pozicijas prie atskirų salų bei žemyno pakraščiuose. Manoma, kad artimiausias raudonųjų uždavinys bus Matsu salos puolimas, nes ši sala strateginiu požiūriu yra labai svarbioje padėtyje.

* Anglijos min. pirm. Sir. W. Churchill pareiškė, kad Anglija nemananti ginti Kinijos nacionalistų laikomų salų prie Kinijos žemyno (Quemoy, Matsu ir kt.).

* 150 japonų darbininkų, kurie dirba pagal sutartį Brazilijoje, pareiškė, jog jie pasidarysį karakiri (nusižudysią), jeigu jiems nebus leista vykti į Formozą ir ginti ją nuo raudonųjų invazijos.

* Kinijos raudonieji užėmė keturias mažas saleles, esančias apie 13 mylių į šiaurę nuo Nančisan. Salelės visai nebuvo ginamos.

* Tasmanijoje rinkimus vėl laimėjo Darbo Partija, kuri surinko 75.556 balsus, o Liberalai 65.000 balsų. Pažymėtina, kad Darbo Partija yra valdžioje Tasmanijoje jau 21 metai.

* Britų aviacijos bombonešis Kenijoje nukrito ir sudužo. Žuvo penki įgulos nariai, o vienas išsigelbėjo. Bombonešis dalyvavo operacijose prieš sukilėlius.

* Anglijoje studentai pagrobė iš vienos stoties bufeto Darbo Partijos atstovų parlamente ponį Bessie Brad-dock, sveriančią 16 stonų, nugabeno ją į universitetą, ir ji turėjo žygiuoti tą dieną įvykusioje studentų linksmoje demonstracijoje.

* Vasario 16 dieną Aliaskoje, Umiate, temperatūra buvo nukritusi 76 l. F. (arba 60 l. C) žemiau nulio. Tai šalčiausia temperatūra laike pastarųjų 69 metų.

* Australijoje pakelti atlyginimai valstybinių įstaigų tarnautojams.

* Nauji atominiai bombų sprogdinimai bus vykdomi britų mokslininkų Australijoje šiuo metu viduryje. Vieta numatyta Pietų Australijos vakaruose.

* Gallup Poll Australijoje pravedė tyrinėjimą, kokios nuomonės yra australai dėl siuntimo kariuomenės į Aziją sulaukyti komunistų ekspansiją. Pasirodo, kad 65% pasisakė už siuntimą, tai reiškia, kad australai jau gerai suprantą grėsiantį pavojų.

Nemesk kelio del takelio

Pastabos dėl Vasario 16-sios minėjimo Adelaidėje

Lietuvos Nepriklausomybės Šventės — Vasario 16-sios — minėjimas nėra kurių nors pavienių Valdybos ar visuomenės narių, bet visos bendruomenės reikšmės. Kiekvienas bendruomenės narys netiesioginiai yra tos šventės rengėjas ne tik jos dayvis; jis išgyvena ir pergyvena kiekvieną didingą momentą, šventės išskimtumą bei išpūdingumą; džiaugiasi kitų ir savo pakilia nuotaika ir aplinka, neišskiriančiant nė gražiai atrodančių drabužių, uždėtų tos šventės garbei.

Kad minėjimas sutaptų su bendruomenės pakilia dvasia, atseit, kad būtų padarytas išpūdingesnis, Valdybos kviesdavosi visų mūsų kultūrinių bei visuomeninių organizacijų atstovus ir menininkus pasitarimo. Tokie pasitarimai neturėjo tikslo ieškoti naujų kelių arba būdų ruošiant minėjimus. Svarbiausiu dalyku buvo surasti stipriausias pajėgas programą vykdant bei meninę dalį atliekant. Kaip pats Vasario 16-sios minėjimas tapo būtina ir nesulaužoma tradicija, taip ir minėjimo forma bei jos pobūdis yra tapęs tradiciniu, o tuo pačiu ir nekeičiamu. Kiekviena tradicija mes privalome džiaugtis, taip, kaip džiaugėmės Lietuvoje, turėdami jų daug ir šimtmečiais nužymėtų. Išblaškyti po platų pasaulį mes neveltui šaukėm ir dabar šaukiame: — nepamirškime savo tradicijų, savo tautos kurtų vertybių; išlaikykime tęstinumą viso to ką paveldėjom, kad po mūsų einančios kartos gautų dvasinį lobyną, kaip ramstį prieš nutautėjimą.

Tų gairių laikantis ir anksčiau ir pereinamais metais Vasario 16-ji buvo atžymėta su visu tai dieniui prideramu rimtumu ir išskilmingumu. Ir tautinė vėliava pagerbta, ir savanoriai-kūrėjai nepamiršti, ir Vyties Kryžiaus kavalieriai neaplenkti, ir seniausia lietuviška motina pagerbta ir t.t. Čia ir skautai buvo aktyvūs ir lietuviški tautiniai rūbai buvo matomi greta tautinės vėliavos. Paskaita gera ir turininga, meninė dalis nuotaikinga. Bendruomenė patenkinta, pabaigdamas patį minėjimą, sugiedojo Tautos Himną. Ir visa tai buvo padaryta daugiausia vardan jaunimo, kuriam svarbu auklėtis ir skiepytis reikiama tautinio garbingumo

jausmo ir savo tradicijų gerbimo.

Koks gi lūžis įvyko šiais metais tą patį Vasario 16-sios minėjimą ruošiant? Teisybė, minėjimas įvyko, bet jis įvyko surežisuotas nelaimingame klaidos ženkle, kurio fone buvo pamiršta minimos dienos prasmė ir tikslai. O tai pamiršus labai lengva buvo nuslysti į kabaretinio teatro stilių su kalbėtojais ar pranešėjais prieš scenos uždangą ir veikėjais už jos. Net mūsų Vytis nerado garbingesnės vietos, kaip kaboti ant uždangos. Kas supranta kas yra uždanga, tokių „prasmatnybių“ neišgalvoja. Gėda prieš svetimačius, kurių, mūsų laimei, salėje buvo mažai.

Antra vertus, pirmoji minėjimo dalis, turėjusi būti pačia svarbiausia dalimi, buvo daugiau panašiai į nelegalų mingą užgesintom šviesom ir kalbėtojais ant rampos kraštelio prieš užskleistą uždangą. Gavosi išpūdis, kad pirmoji minėjimo dalis ar paskaita nesvarbus dalykas — visa tai gali vykti patamsyje, gi minėjimo esmė — būsimas vaidinimas, jis turi sublizgėti. Kad pirmoji minėjimo dalis laikyta nesiminiu reikalu, įrodė pats paskaitininkas — S. Cibiras. Čia jau nebuvo nei sau kritiško žvilgsnio, nei pagarbos auditorijai. Pasivaikščioldamas ant rampos pakraščio, kaip ir pridera teisininkui studentui — prokurorono tu pakaltino visuomenę už šilingų nedavimą, už lietuvių namų nestatymą (nejaugi jis nežino tikros namų nestatymo priežasties?), pabėrė dar kelias, viena su kita nesurištas mintis, kaltindamas (nežinodamas motyvų) senąją kartą, na, ir baigė vadinamą „paskaitą“ (bent taip buvo atspausdinta programose) „Maironio“ žodžiais — Lietuvos esame mes gimę, — lietuviams turime ir būt... — nežinodamas, kad tie žodžiai priklauso Zauerveiniui, o ne Maironiui. Auditorijoj traukė pečiais, norėjo balsiai nusijuokti, bet susilaukė prisiminę, kad Vasario 16-sios minėjimas vyksta.

Veiksmas vyksta toliau: nukabina Vytį, paleidžia prasiskleisti uždangą. Scenoje pamatom jau daug kartų matytas duris, du staliukus su trimis kėdėmis ir porą mokyklos suolų (pastatytų prie kulisų). Tai vadinamos deko-

racijos prasidedančiam vaidinimui. Čia jau ir aš nesulaukiau ir mintimis nusikeikiau. Ir kaip nesikeikėsi: padėti keli, lengvai kilnojami, baldai ir nevalia atidaryti uždangos; — juk juos galima dviejų minučių tarpe inešti (panaudojant įprastą trumpą pertraukėlę). Ne, geriau tegu pilna salė žmonių sėdi patamsyje ir galvoja apie vaidinimą. O tie žmonės, tikrai kantriai sėdėjo ne tik patamsyje, bet ir uždusinti (ypač pirmos eilėse), neturėdami prieš save erdvės.

Kas vaidino ir kaip vaidino — mums čia nesvarbu. Gana žinoti, kad suvaidino taip, kaip mokėjo ar kaip išėjo. Matyt, studija drausminga ir režisieriaus norai vykdomi be pasiaiškinių ir be paklausimų. Kitaip nors vienas šio teatro — studijos dalyvis atsargiai būtų paklausęs: — Ponas Gučius, gal šis inscenizavimas Vasario 16-ją minint netiks. Gal geriau nukelti į birželio 14 d. — trėmimo į Sibiją — minėjimą darant. — O aš, kaip ne Teatro — Studijos narys, be jokių atsiprašymų pasakysiu, kad J. Gučius skubėjo nežinia kur ir nežinia kam. Jeigu Vasario 16-ai, — tai visai be reikalo. Šis inscenizavimas šio minėjimo neparyškino, o jį pagadino. Nei dvasia, nei turiniu, ne forma jis netiko. Be jokios prasmės laikyta užskleista uždanga. Čia jau režisierius turėjo ieškoti būdų minėjimą kaip šventę, išryškinti, o ne nuslopinti. Dabar gi gavosi išpūdis, kad mes susirinkom, vaidinimo proga, trumpai paminėti ir Vasario 16-tąją.

Sugiaustai sakant, bandymas „kitaip“ suruošti minėjimą totališkai nepasisekė. Kas viso to režisavimo kaltininkas — nežinau ir žinoti nenoriu. Gi jeigu režisierius J. Gučius buvo kviečiamas tokia forma minėjimą praveisti ar bent prisidėti prie to minėjimo parengimo, tai jis turėjo nesutikti. Nesutikti jau vien dėl to, kad prieš metus Bendruomenės Valdybos sukviebtam organizacijų atstovų ir menininkų pasitarime (kuriame ir J. Gučius dalyvavo) buvo aiškiai nustatyta ir priimta Vasario 16-sios minėjimo forma ir net minėjimo tvarka. Tuo remiantis pernykštis Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas ir buvo praveistas. Šiomet gi nė vienas menininkas nebuvo pakalbintas, nė vienas organizacijų atstovas pašnekintas. Jau pats tokios šventės didingumas reikalauja naudotis prityšiais ir kvalifikuotais menininkais, o ne mėgėjais. Kur nėra meninių pajėgų — nėra priekaištų. Gi Adelaidėje menininkų daugiausia.

Kaip gaila, kad žmonės, ieškodami naujanybių, pamiršta pastovias vertybes; eidami dideliu vieškiečiu iškrypstą į šunkelį. Gi iškrypimai į šunkelius priverčia klaidžioti.

Panašus iškrypimas, o po to nerviškas klaidžiojimas pasireiškė ir aprašomame minėjime. Galų gale priėjome prie to, kad minėjimą baigėm ir išiskirstėm net nesugiedoję savo Himno. Taip, Himno negiedojom, nes valdybos narys, uždaręs minėjimą, nulipo nuo scenos. Užgirdęs vaikų ir suaugusių balsus — kur Himnas? — susigriebė, bet jau buvo per vėlu. Šitoks minėjimas kitaip ir negalėjo baigtis.

Skaudi, bet tikra pamoka, kaip nereikia minėjimų ruošti. **A. Samanis**

D. Britanija

Naujas žurnalas.

D. Britanijoje pradėtas leisti religinės kultūros reikalams naujas žurnalas, pavadintas „Zibintu“, Redaguoja kun. J. Kuzmickis, leidžia parapijos bendruomenė. Ligi šiol D. Britanijoje ėjo tik du savaitraščiai: „Išėivių Draugas“, vienas iš seniausių tame krašte einančių lietuviškų laikraščių, ir „Europos Lietuvis“, pradėtas leisti po Antrojo Pasaulinio karo.

Kanada

Montrealyje įsteigtas lietuvių kredito bankas. Iniciatoriai yra judrieji Montrealio bendruomenės lietuviai.

TAUTISKI DIRBINIAI:

ilgos juostos £3.10.0, kaklaraiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

KRISTIJONAS DONELAITIS IR RUSAI

Vasario 18 d. pasaulio lietuviai minėjo dailiosios raštijos tėvo, Kristijono Donelaičio, 175 metų mirties sukaktį. Kiekvienam lietuviui brangus nemirtingojo epo „Metų“ autorius, heksametris poezijos atgaivintojas bei religinio realizmo kūrėjas. Todėl ir bolševikai pasiskubino pasigirti, kad „tinkamai atšvęs“ Tolinkeimio dainiaus sukaktį. Kokia prasme — visi gerai žinome. Jie vėl bandys giliai Dievą tikintį evangelikų kunigą Kristijoną Donelaitį atvaizduoti ateistinio komunizmo pirmtakūnu. Tegau sau. Bolševikiška klasta poeto garbės nesuteps ir jo kūrybinės vertės nemažins.

Okupantai įkyriai šūkauja davę leidimą Donelaičio „Metus“ išversti rusų kalbon. Tikrai verta išversti šį didelį kūrinių į svetimas kalbas, ypač į rusų kalbą. Gal rusai, jį perskaitę, įsitikins, kad kolchozinė vergovė visiškai atitinka 18-o šimtmečio baudžiavą ir yra net blogesnė už ją. Dėl „Metų“ išvertimo į rusų kalbą plėšauti, lyg tai būtų negirdėtas įvykis, tikrai juokinga. Juk Donelaičio „Metai“ jau seniai išversti į vokiečių kalbą, ir išleistos net trys jų laidos.

Ar Donelaitis ką nors bendro turėjo su rusais?

Štai ką kalba istoriniai šaltiniai apie jo santykius su maskoliais. 1757 m. maskolių pulkai, lyg skėriai, pirmą kartą užpuolė Donelaičio tėvynę Mažąją Lietuvą. Anuomet, kaip ir šiandien, tą kraštą jie laikė ne okupuota Lietuvos sritimi, bet Maskvos provincija. Anuomet, kaip ir dabar, daugelis žmonių išvežta, o likusieji įkyriai rusinami. Juk ir anais laikais gyventojai buvo verčiami lankstyti maskoliams, o evangelikų bažnyčiose įsakyta švęsti stačiatikių šventes. Ir Tolinkeimio parapijos klebonas Kristijonas Donelaitis gavo įsakymą pamaldy metu pagerbti rusų kunigaikštį Aleksandrą Nevskį, kurį dabar taip garbina ir rusai komunistai. Kristijonas Donelaitis, negalėdamas viešai protestuoti dėl tokio maskolių įžūlumo, iš sakyklos taip prabilo į smalsiai belaukiančius lietuvininkus:

„Mielie parapijiečiai! Čarinė valdžia man įsakė šlovinti kažkokį Aleksandrą Nevskį. Galimas daiktas, kad tas Aleksandras buvo geras žmogus. Tačiau nei jūs, nei aš jo nepažįstame, todėl nėra čia ko daug apie jį kalbėti. Dabar verčiau apmąstykite Apaštalo Pavolo žodžius, skirtus Timotejui, parašytus antrame laiške, ketvirtame skyriuje, keturioliktoje skirsnyje, kurie skamba šitaip: „Kalvis Aleksandras man yra daug blogo padaręs. Tegau Viešpats jam už tuos niekingus darbus atitinkamai atsilygina. Amen!“

Tokie buvo senelio Kristijono Donelaičio santykiai su rusais. Jo paties ir jo meto Mažosios Lietuvos lietuvių laikymasis maskolių atžvilgiu visai atitinka šiandieninę pavergto lietuvių laikyseną, priešintis pavergėjui. Mes siūlome rusiškaime „Metų“ vertime — vardan istorinės tiesos — tinkamai nušviesti Kristijono Donelaičio santykius su rusais pavergėjai.

„OKUPANTŲ LIETUVIŲ IŠRADIMAS“

Westdeutsche Allgemeine“, ironizuodamas Sovietus, kad jie viską išradę, pradėdamas šaldytuvu, baigiant oru, staiga išradimo garbę bent vienu atveju pasiryžo suteikti kitiems. Maskvoje leidžiamas komunistų organas „Komsomol“ netikėtai pradėjo skelbti, kad kortų žaidimą XVII amžiuje į Rusiją atgabėję okupantai lenkai ir lietuviai. Tai esanti „kapitalizmo liekana“, kuri „peri nusikaltimus ir žaloja sovietinio žmogaus charakterį, nuvesdama dažnai į muštynes ir net žmogžudystę“. Iš sovietinių išradimų, kaip matome, juokiasi net ir vokiečių spauda.

JAV LB LOKas IŠPIRSK VASARIO 16 Dd. GIMNAZIJA

JAV-bių LB LOKas, gautosiomis iš JAV-bių žiniomis, pats tiesiogiai nutaręs rūpintis išpirkti Vasario 16 d. gimnazijos rūmus Vokietijoje. Tam tikslui sudaryta komisija.

Bijokim trijų nelaimių: dievų rūstybės, tėvynės išdavimo ir moters meilės.

Katonas

SOCIALISTŲ INTERNACIONALUI 90 METŲ

Pr. m. spalio 31 dieną Londone Broadhurst Hall, buvo tarptautiniu mastu minima Socialistų Internacionalo 90 metų sukaktis. Minėjimui pirmininkavo HUGH GAITSKELL, P. S., G.B.E., M.P., buvęs Darbo Partijos vyriausybės Finansų Ministeris.

Hugh Gaitskell atidarydamas minėjimą pabrėžė, kad prieš 90 metų Anglijoje politiniai emigrantai iš įvairių Europos kraštų įsteigė Socialistų Internacionalą. Prieš 90 metų, kaip ir šiandien, daugelyje Europos kraštų nebuvo politinės laisvės ir socialistinis judėjimas buvo draudžiamas. Tų nelaisvų kraštų socialistai ieškojo politinės užuovėjos kituose kraštuose, nes buvo priversti apleisti savo gimtąjį kraštą.

Šiandien taip pat daugelyje Europos kraštų viešpatauja politinė spauda ir yra charakteringa, kad ir šiame minėjime dalyvauja dauguma politinių pabėgėlių iš tų pačių kraštų, kaip ir prieš 90 metų.

H. Gaitskell pareiškė savo pasitenkinimą, kad jis gali kalbėti susirinkusiems labai suprantamai, nes jo paties ir šio minėjimo dalyvių pažiuos vertinant šių dienų komunizmas yra visai sutampančios. Labai gaila, kad dvi didelės tautos t.y. Italija ir Prancūzija dar tebevyvena komunistinėmis iliuzijomis. Kadangi tų kraštų žmonės nėra matę tikrojo komunistų veido, todėl ir jų supratimas, kas liečia komunizmą tokį, kaip mes jį pažįstame, yra skirtingas nuo mūsų supratimo.

Tačiau reikia tikėtis, kad gal žmonės supras daromą klaidą ir grįš prie sveikos ir protingos galvosenos. Iš savo pusės mes tikime, kad socialdemokratinės idėjos plėsis per visą pasaulį atnešdamos politinį ir ekonominį gerbuvį darbo žmogui. Kartu reikia tikėti, kad ir už „geležinės uždangos“ žmonės išsilaisvins iš komunistinės priespaudos.

H. Gaitskell užbaigdamas savo žodį

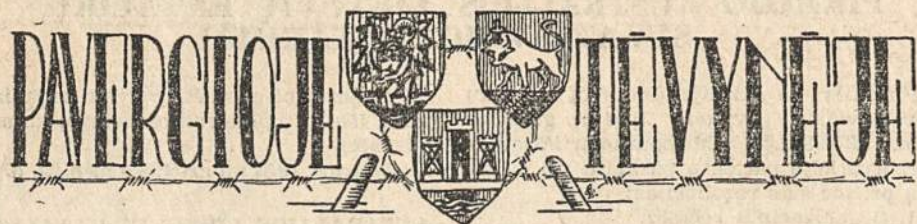
pakvietė Soc. Internacionalo sekretorių J. Braunthal padaryti pranešimą. J. Braunthal savo išsamioje kalboje palietė Soc. Intern. veiklą tarptautinėje plotmėje per 90 metų. Jis sakė: 90 metų Soc. Internacionalo veiklos yra trumpas laiko tarpas. Krikščionybė įgavo savo pilną formą per 300 metų, o kapitalizmas iš feodalizmo išsivystė maždaug per 200 metų.

Dėl tos priežasties mes šiandieną negalime įvertinti ir socialistų Internacionalo kaip pilnoje savo išsivystymo formoje. Socialistinė santvarka pasaulyje vystosi ir po nekuriu laiko Soc. Internacionalo pasiekta forma gali atrodyti visai kitaip, negu ji šiandien atrodo. Kalbėtojas pažymėjo, kad nežiūrint to, jog Soc. Internacionalui šiandien trūksta pilnos formos, tačiau per tą 90 metų laiką buvo pasiekti dideli laimėjimai. Šiandieną laisvame pasaulyje mes turime 8 valandų darbo dieną, žymiai pagerintas atlyginimus už darbą, metinės atostogos visiems darbininkams, socialinis draudimas ir pensijos.

Savo kalboje J. Braunthal minėjo, kad Sovietų Rusijoje buvo pradėta socialinė revoliucija, bet toji revoliucija nukrypo nuo užsibrėžto tikslo, išsivystydama į valstybinį kapitalizmą, kuri žmogų padarė visišku vergu. Mes vis tik tikime, kad esanti santvarka Sovietų Rusijoje, laikui bėgant bus pakeista, ir visas pasaulis prieis prie tobulesnės santvarkos. Soc. Internacionalo uždavinys yra kovoti visomis priemonėmis siekiant laisvės pavergtiems kraštams — nežiūrint to, kokia ta spauda būtų, komunistinė ar imperialistinė.

J. Braunthal pabaigus kalbėti, jo žodžiai buvo paįdėti nuoširdžiu pritirumu jam smarkiai plojant.

Reikia pažymėti, kad šio minėjimo ruošime dalyvavo ir Lietuvos Social-Demokratų Partija D. Britanijoje, darant savo įnašą į tą garbingą darbą.

Kaip Vasario 16-ji minima Lietuvoje

Pasirodo, ji minima ir pavergtoje mūsų Tėvynėje, — sako atbėgęs į Vakarų mūsų tautietis M. Bakanas. — Lietuviai ją mini savo tarpe. Pasitaiko išmėtytų atsišaukimų, kai kur iškeliama lietuvų trispalvės vėliavos. Lietuviška vėliava Priskikėlo bažnyčioje buvo iškelta net kelis kartus. Nors toji diena yra paprasta darbo diena, tačiau kariniai daliniai aplink Kauną ir Kauną su saugumu esti parengties padėtyje, niekas negali išeiti be specialaus leidimo iš kareivinių, išsaugiamas rezervas, pastatoma ant kojų visa milicija. Pasiūnčiama naktį paprastai po du patulius, kurie turi saugoti po dvi gatves, o kiti — dar mažesnius rajonus. Naktį apie 13 val. i vasario 17 d. visos sargybos vėl nuimamos. Atsišaukimų esti iškabinama kiekvienais metais prie stulpų, tvorų ir kitur. Bolševikiniai sargybiniai ypač seka judėjimą prie bažnyčių, nes ten dažniausiai esti išmėtoma arba priklijuojama atsišaukimų. Ką radę — sargybiniai surankioja, naktimis net pašiviesdami. Tačiau pasitaiko rasti atsišaukimą dar ir dienos metu apie 9 ar 10 valandą. Atsišaukimai esti dažniausiai rašyti ranka arba mašinėle.

Vasario 16 d. sustiprinami radijo trukdymai, kai kuriuose rajonuose esti nutraukiama šviesa, nors šiaip gatvėse ji šviečia visą laiką. Atsišaukimus siuntinėti paštu vengiama. Stengiamasi masiškai paskleisti per didesnius žmonių susibūrimus. Apie kiekvieną vėliavos pasirodymą arba atsišaukimų išmėtymą žinia tučiuojau pasklinda tarp žmonių. Netenka abejoti, kad panašių apsaugos priemonių prieš tariamuosius "buržuazinius nacionalistus" bolševikinis saugumas imasi ne tik Kaune, bet ir kituose okupuose Lietuvos miestuose, ypač Vilniuje, Klaipėdoje ir kitur.

Tačiau mūsų tautiečiai, nepaisydami visokių okupantų pastangų, žiauriausios rusifikacijos ir jiems gresiančių didžiausių pavojų, — kaip pažymi M. Bakanas, — vis tiek nepasiduoda okupantams, mini tiek Vasario 16-tąją, tiek kitas tautines tradicines šventes. Žmonės, nepaisydami didžiausių aukų, vis tiek neužmiršta lietuviškumo ir stengiasi ypač jaunajai kartai priminti, kokia yra Nepriklausomybės ir kitų švenčių prasmė ir kodėl jos yra tokios brangios kiekvienam mūsų tautiečiui.

PAVERGTŲJŲ JUNGTINIŲ TAUTŲ GENERALINĖ KOMISIJA WASHINGTONĖ

Pavergtųjų Jungtinių Tautų atstovai jau trečias kartas (pirmą kartą buvo 1954 m. gruodžio 21-22 d., o antrą kartą — š.m. sausio 19, 20 ir 21 d.) pavergtųjų Europos tautų išlaisvinimo reikalais lankosi Washingtonė.

Š. m. vasario 1 ir 2 dieną Washingtonė pasėdžiavo Pavergtųjų Jungtinių Tautų Generalinė Komisijs, kurią sudaro visų delegacijų (Lietuvos — V. Sidzikauskas, Albanijos — Hasan Dosti, Čekoslovakijos — Dr. Stefan Osuski, Estijos — Leonhard Vahter, Latvijos — Dr. Villis Masens, Vengrijos — Dr. Tibor Eckhardt, Lenkijos — Karol Popiel ir Stefan Korbonski, Bulgarijos — George Dimitrov ir Rumunijos — Constanine Visoianu) pirmininkai ir Pav. Jung. Tautų Generalinis sekretorius Brutus Coste (rumunas).

Washingtonė įvykusiame Generalinės Komisijos posėdyje buvo iš pagrindų nagrinėjamas sovietinės agresijos klausimas. Prieta išvados, kad dabar, kai Sovietų Sąjunga kaltina agresiją Jungtines Valstybes, kaip esama tinkamos progos iškelti agresijos klausimą Jungtinėse Tautose, atlikti tyrimą ir padaryti Jungtinių Tautų Chartos numatomas išvadas. Generalinė Komisijs pasiuntė telegramas Valstybės Sekretoriui Dullesui ir Jungtinių Valstybių delegacijos pirmininkui Jungtinėse Tautose Lodgeui, pranešdamas jiems sovietinės agresijos pozicijai savo nusistatymą ir pa-

skatidama juos, kad būtų griebiamasi atitinkamų priemonių Jungtinėse Tautose tirti sovietinei agresijai, paglemžusiai laisvųjų tautų nepriklausomybę. Valstybės Sekretoriui adresuotoji telegrama yra šio turinio:

"Atkreipdami dėmesį į Pavergtųjų Tautų Seimo pateiktuosius dokumentus, liečiančius Sovietų Albanijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Estijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ir Rumunijoje įvykdytus agresijos veiksmus, — mes prašome Tamstą Pone Sekretoriau, dabar išnaudoti Sovietų Sąjungos, kaltinančios Jungtines Valstybes agresija Tolimuosiuose Rytuose, pasiūlytąją progą ir pradėti Jungtinėse Tautose generalinį tyrimą visų agresijų, įvykdytų prieš laisvųjų tautų nepriklausomybę."

Panašaus turinio telegramą Generalinė Komisijs išsiuntė ir Jungtinių Valstybių delegacijos pirmininkui Jungtinėse Tautose.

Be to, Pavergtųjų Jungtinių Tautų atstovai vizitavo Jungtinių Valstybių Kongreso vadovaujančius asmenis: Atstovų Rūmų Pirmininką Sam Rayborn, Senato Užsienių Reikalų Komisijos pirmininką senatorių George, Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komisijos pirmininką Richards ir Atstovų Rūmų mažumos lyderį Joseph Martin. Jungtinių Valstybių Kongreso vadovaujanti žmonės buvo supažindinti su Pavergtųjų Jungtinių Tautų Seimo darbais, jiems įteikta Seimo priimtieji raportai ir rezoliucijos, žodžiu išsikalbėta apie Sovietų agresijos aukų padėtį. Pavergtųjų Tautų atstovai, lankydami pas Jungtinių Valstybių vadovaujamus žmones, kas kartas patiria vis didesnę susidomėjimą mūsų kraštais ir susirūpinimą jų likimu. Ypač šikart buvo parodytas didelis dėmesys bei palankumas egzilų veiklai.

NEUŽMIRŠTAMAS PAMINKLAS

1921 m. sausio 22 d. buvo įsteigtas Kaune Karo Muziejus. Jo sumanytojas ir steigėjas buvo gen. Nagius-Nagevičius, praėjusiais metais miręs Amerikoje. Karo Muziejus savo apimtimi — viduje ir jo sodelyje — vaizdavo Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Muziejaus sodelyje, žiūrint iš gatvės, kairėje pusėje, buvo Nežinomojo Kareivio paminklas, pastatytas iš paprastų Lietuvos laukų akmenų. Karo Muziejuje buvo pavaizduota visa Lietuvos istorija paveikslais ir daiktais. Čia galima buvo matyti ir visą lietuvių tautos istoriją.

Vėliau Karo Muziejui buvo pastatyti nauji rūmai, pritaikyti paskirčiai. Nepriklausomai Lietuvai nerūpėjo karai. Jos kultūra augo. Todėl ir Karo Muziejus išplito daugiau į kultūros muziejų. Vėliau jis ir buvo pavadintas Kultūros Muziejum. Anksčiau Karo Muziejaus, o paskui Kultūros muziejaus sodelyje Nežinomojo Kareivio paminklas buvo laikomas ypatingoje pagarbėje. Per ištisus metus kiekvieną rytą Muziejaus bokšte buvo keliama valstybės vėliava, o vakare nuleidžiama. Dabar Nežinomojo Kareivio paminklas ir visas Kultūros Muziejus bolševikų išniekintas. Jau naciai karo metu buvo besikėsinę į kai kuriuos paminklus Kultūros Muziejuje. Bolševikai pasidarė brutalesni ir begėdiškesni už ruduosius nacius.

Bolševikai visur viską niekina ir naikina, kas tautai šventa, kas primena tautos dvasinį pakilimą. O Nežinomojo Kareivio paminklas buvo itin brangus lietuvių tautai, nes priminė mums brangiausią gyvybės auką už tėvų žemę. Komunistams nemalonu prisiminti, kad ir juos mūsų kariai 1919 m. yra smarkiai supliekę ir pabaigę su jais visas šnekas. Anuomet skaudžiai pralaimėję, dabar juo pikčiau šelsta.

Būkime tvirai. Lietuvių tauta Nežinomojo Kareivio paminklo ir Kultūros Muziejaus negali pamiršti. Jie liks lietuvių širdyse. O žmogaus širdyje sukurtos šventovės niekas, net emgebistai, negali išniekinti. Ištvėrkime priešpadoje, iki vėl Kultūros Muziejuje iškelta mūsų trispalvė bus Lietuvos laisvės lūdytoja. — pareikšta per lietuviškąsias radijo transliacijas iš Vakarų į pavergtąją Tėvynę.

TARPTAUTINIS FAŠISTŲ INTERNACIONALAS

Pietų Vokietijos radiofonas (Sueddeutscher Rundfunk Stuttgart) paskelbė Dr. Pechelio straipsnį apie fašistinį internacionalą ir jo veiklą visame pasaulyje. Neminėdamas pavardžių, radijas pažymėjo, kad atskiruose kraštuose pasireiškia įvairūs fašistiniai sambūriai sudaro, palyginti, nedidelės grupės, kurios parlamentuose neatstovaujamos. Išimtis — tik vienoj Italijoje. Nors kai kurios iš jų viena su kita kartais savitarpį net kovoja, vis dėlto visos yra išlaikiusios "fašistinį stuburkaulį". Fašistiniai sąjūdžiai, radijo pareiškimu, yra persimetę taip pat į arabų kraštus ir prisidėję prie neramumų sukėlimo šiaurės Afrikoje. Egipte jie pasireiškia kaip nacionalsocialistai, žaliamarškiniai ir jaunieji egiptiečiai. Jame, Sirijoje ir Jordanijoje veikia taip pat buvusieji SS karininkai. Minimųjų grupių vadovai visuomet stengiasi palaikyti ryšius su fašistiniu internacionalu ir bendradarbiauja nacionaliniam žurnalui "Nation Europa", kuriam rūpi suformuoti antidemokratinę Europą. Juos taip pat remia vokiečių, italų ir ispanų fašistai. Jų įtaka pasireiškia taip pat Pietų Amerikoje ir net pačiose JAV-bėse. Mažesnės grupės veikia Kanadoje, Airijoje, Anglijoje, Turkijoje ir Japonijoje.

Radijas didesnę reikšmę skiria italų neofašistų sąjūdžiui (MSI), turinčiam savo atstovus italų parlamente. Jie drauge su fašistinėmis grupėmis, pasireiškusiomis per Antrąjį karą okupuotose kraštuose: Prancūzijoje, Belgijoje, Olandijoje, Danijoje, Norvegijoje, neutraliose: Švedijoje ir Šveicarijoje, atskilusiomis grupėmis Vak. Vokietijoje ir Austrijoje, taip pat kai kuriomis rusų emigrantų grupėmis, be to, atitinkamais vengrų, kroatų ir rumunų sąjūdžiais, daugiausia ir remia fašistinį internacionalą. Šis internacionalas ypač smarkiai kovoja su JAV-bėmis, tuo pačiu netiesioginiai paremdamas Maskvos kėslus. Radijo pareiškimu, sovietinis totalizmas yra iškeptas iš tos pačios kruvinos tešlos, kaip ir Hitlerio nacionalsocializmas.

Ir jo svarbiausi šūkių yra — "Šalin amerikiečių okupantus", "Išlaisvinti Europą iš amerikiečių imperializmo" ir pan. Radijas įspėja, kad į šį fašistų internacionalą reikia demokratams ir jų šalininkams kreipti rimtą dėmesį, juo labiau, kad patys demokratai dar nėra išgyvenę savo vidaus krizės. Fašistų internacionalas savo prapogandinei veiklai remti turi gausius pinigų šteklius, gaunamus iš italų, ispanų, argentiniečių, švedų, šveicarų, prancūzų šaltinių ir net iš tų pačių JAV-bių. Fašistai, išnaudodami dabartinį laisvojo pasaulio konfliktą su Maskva, stengiasi savo veiklą visokiais būdais sustiprinti, tam tikslui pasinaudodami net ir per karą užmegztais ryšiais su įvairių

kraštų SS ginklo daliniais. Dalis fašistinių sąjūdžių skelbia kovą su bolševizmu, bet ne viena proga pareiškia, kad Vakarų valstybės esančios probolševikiškai nusiteikios arba bent neįstengiančios kaip reikia su bolševizmu kovoti.

Planuojama ateityje visą pasaulį pertvarkyti fašistiniais pagrindais, kad jam vadovautų rinktiniai fašistų vadai. Kai kurie iš jų, tardamiesi kurią "trečiąją jėgą", turinčią savo svoriu įsiterpti tarp Maskvos ir Vakarų, siūlo net eventualiai eiti Amerikai į pagalbą, kaip sąjungininkai prieš Maskvą, bet kiti rūpinasi pakirsti Vakarų pajėgumą sudarinėdami "neutralistinius sąjūdžius" Europoje. Tačiau toks veikimas, kaip pažymi radijas, tiktai pasitarnauja, nors ir netiesioginiai, tai pačiai Maskvai. Tačiau faktas lieka faktu, kad

visų jų svarbiausias uždavinys yra vesti kovą prieš demokratinę santvarką pasaulyje.

Radijas, pažymėdamas, kad meilės internacionalo jėgos, pasireiškiančios Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus ir kitų panašių tarptautinių institucijų veikla, vis dėlto bus stipresnės už ardomąsias fašistinių internacionalų jėgas, įspėja demokratams, kad iš čia kylančio pavojaus per daug nesumenkintų.

Pasižymėjęs šveicarų liberalų dienraštis "Neue Zuericher Zeitung" Nr. 22 1955 plačiai aprašo, kaip neofašistinės tendencijos ir rasinė neapykanta pasireiškia Š. Amerikoje. Be Kluks Klano pasekėjų, ten esama ir šiaip, nors negausių, antisemitinių arba "rasinį grynumą" propaguojančių grupelių, kurios rūpinasi neofašistines tendencijas prigdyti Amerikos visuomenėje. JAV atstovų rūmų antiamerikinei veiklai tirti sudarytas komitetas neseniai viešai paskelbė savo tuo reikalu pranešimą, kuriame šias ekstremines neofašistų ir kitas neapykantą skelbiančias bei vykdančias grupes taip pat griežtai pasmerkia, kaip ir komunistinę subversyvinę veiklą. Kovotojai su nacizmu ir komunizmu klausia:

negi ir JAV turės būti fašistinės?

Minimojo komiteto tardymai parodė, kad JAV-se kiek reikšmingiau savo veikla pasireiškia vad. National Renaissance Party ir fašistinių tendencijų sąjūdis, kuris spiečiasi apie antisemitinį dvisavaitinį žurnalą "Common Sense". Partijai vadovauja jaunas fanatikas James H. Madole iš Beacono, 1953 m. gegužės mėn. sąjūdžio organe "National Renaissance Bulletin", paskelbęs, kad "tat, ką Hitleris įvykdė Europoje, Amerikoje padarys NRP". Jų vyr. būstinė yra beveik išimtinai vokiečių gyvenamas Yorkville miestelis. Ir Madole, naujasis JAV fašistų "fuehreris", mėgsta sakyti "kalbas į tautą", apsuptas juodomis uniformo-

mis vilkinčių savo "elitinės gvardijos" narių, vietoj hakenkreuzo prisisegusių panašų į žaibą partijos ženklelį. Ir jie kalba apie "rasinį pirmumą", "išveisimą" demokratinės valdymosi formos, kurią turėtų pakeisti korporaciniais pagrindais sudaryta ūkinė santvarka, valdžią vykdyt iš elito parinkti žmonės etc. Minimoji pronacinė NRP partija džiaugėsi Kremliaus žygiais, kai ten buvo pradėti vykdyti antisemitiniai valymai. Apskaiciuojama, kad NRP turi ne daugiau kaip 700 narių. Prieš metus laiko Madole paskelbė, kad jo organizacijė norinti pasiūsti net savo atstovą į kongresą. Kandidatu buvo minimas Keith Thompson jr., kurį laiką atstovavęs vokiečių neonacių generolui Remerui. Tačiau Thompsonas iš tikro per rinkimus savo kandidatūros neišstatė, ir apie jį daugiau nieko nebuvo girdėti.

Amerikoje ne viena proga taip pat pasireiškia ir antisemitinės pajėgos. Esama viešbučių, kurie nepriima jokių žydų, klubų, kurių nariai negali būti žydai, firmų, nepalaikančių su žydais jokių reikalų, etc. Toki nusistatymą savo propagandai nekarta stengiasi panaudoti bolševikai. Laimė, kada ėjo nuteistų už atominį paslapčių išdavimą žydų Rosenbergų byla, prezidentas Trumanas pasirūpino, kad ir prokuroras ir teisėjas, ir gynėjai būtų taip pat žydai. Tuo būdu Rosenbergai buvo nuteisti ne kaip žydai, nors bolševikai ir stengėsi tą momentą išnaudoti savo propagandai, bet kaip šnipai ir svarbiausių valstybinių paslapčių išdavikai. Panašių bandymų tiek iš bolševikų, tiek iš fašistuojančių grupių esama ir daugiau. Demokratiniai sąjūdžiai ir demokratinis įsitikinimų piliečiai paskatinti su rimtu atsidėjimu sekti tolimesnį įvykių eigą ir neleisti negirdomis kylančio fašizmo ar neonacizmo pavojaus. Susipažinusieji su fašistinių ar fašistuojančių sąjūdžių veikla demokratinis įsitikinimų piliečiai pažymi, kad nors fašistinis internacionalas pasaulyje, palyginti su kitomis politinėmis partijomis, dar yra stiprus ir demokratijai nesudaro ypatingos grėsmės, bet savo ardomąja veikla veikia vis tiek, kaip ir bolševikai, prieš demokratinius sąjūdžius bei partijas. Bolševikai, sugebėdami tinkamai išnaudoti Vakarų nevieningumą ir savitarpio nesutarimus, nors ir netiesioginiai, bet taip pat paremia fašistines grupes, nes tos jiems padeda dar daugiau skaldyti demokratinę visuomenę. Praktika parodė, kad paskiau, užėmę kurį nors kraštą, fašistus ar fašistuojančius, atlikusius mauro darbą, bolševikai lengvai likviduoja. Deja, ne visi įstengia tinkamai tą pavojų pramatyti ir tautinės ar demokratinės visuomenės ardytojų slaptuosius kėslus bei užmačias atskleisti viešumai.

Sportas

Krepšinis

MOTERYS

Vytis — Marion 16-8

1955.II.12. — Vyties Moterų krepšinio komanda išbėgo gražiose uniformose, kuo nustebino kitas komandas, bei žiūrovus, kurie nuolatos stebėjo tik mūsų žaidėjas ir jų žaidimą. Vyties puolėjos Užubalytė ir Gumbytė greitai padarė keletą gražių metimų, priešas taip pat turėjo progos padaryti keletą metimų, bet mūsų mergaitės žaidė daug geriau ir rungtynes laimėjo visai pelnytai.

Taškus pelnė: D. Užubalytė 6, J. Gumbytė 6, G. Gumbytė ir M. Kelertaitė po 2.

Vytis — L.D.S. 16-5

1955.II.19 — šių rungtynių pradžioje O. Kelertaitė labai gerai žaidžia ir savo komandai padaro du pirmuosius metimus. G. Gumbytė ir S. Kelertaitė, kurios yra gynime, žaidžia puikiai, neleisdamos priešui padaryti metimo, buvo nepamainomos pirmam kėliny.

Antram kėliny lietuvaitės visiškai įveikė priešą. J. Gumbytė buvo viena iš geriausių, pelnydama savo komandai 5 taškus. Penkis taškus pelnė taip pat ir O. Kelertaitė. Toliau po du metimus padarė R. Damasevišūtė, M. Kelertaitė ir D. Užubalytė.

Priešas nepadarė nė vieno metimo, bet taškus pelnė tik iš baudų.*

Per trejas rungtynes mūsų komanda padarė 16 baudų, daugiausia už kitas komandas. Čia turbūt, jų trenerio kaltė, bet kas daugiau kovoja, tas ir laimi.

Taurus — Norths (18-26) 44-29

1955.II.10 — Taurus susitiko su stipriausia komanda. Rungtynės pradėdamos dideliu greičiu, ir apie penkias minutes eina apylygiai, bet vėliau australai, turėdami daugiausiai laimės, atsiplėšia net keturių metimų skirtumu kuo ir užbaigia kėlinį savo naudai.

Antro kėlinio pradžioje vėl apylygus žaidimas, o apie vidurį kėlinio mūsų šiek tiek Ignatavičius, K. Jačiūnskis ir R. Petkūnas savo puikiais metimais rezultatai išlygina ir perima vyravimą aikštėje, bet australai taip pat puikiai mėtė. Paskutinėse minutėse tauriečiai, turėdami kelių taškų persvarą sąmoningai sulėtina žaidimą, laikydamiesi kamuolių kuo ir laimi rungtynes.

Šios rungtynės buvo labai aukštos klasės, kurias stebėjo apie 400 žmonių.

Taškus pelnė: Ignatavičius 15, Jačiūnskis 10, Petkūnas 8, Alkevičius, Kitas, Visockis po 2. Gurnas ir Merūnas po 1.

Taurus — West (25-26) 50-57

1955.II.17. — Antros iš eilės sunkios Taurui rungtynės. Gurskio nežaidimas labai apsunkino tauriečius, kurie visą laiką buvo kietai prieš prispauti ir dėl kiekvieno taško turėjo smarkiai kovoti. Tik paskutinėse minutėse matėsi laimėtojas. Jačiūnskis, Ignatavičius, Petkūnas ir Pyragius buvo priešui pavojingiausi aikštėje, o Kitas buvo nepamainomas gynikas. Iš žaidimo eigos matyti, kad priešas buvo smarkiai dengiamas, nes tauriečiai gavo keturioliką baudų. Šiuo metu Taurus ir Norths turi surinkę po 18 taškų.

Taškus pelnė: Ignatavičius 14, Jačiūnskis 12, Petkūnas 8, Kitas 6.

Jauiniai Vytis — Normons 41-40

1955.II.11 — Mūsų jauiniai susitiko su stipriausia komanda ir tik paskutinėje minutėje A. Petruškos metimas atnešė laimėjimą. Šios rungtynės buvo labai geros, nes abi komandos sužaidė puikiai.

Vytis — Col. Light Gdns. 39-31

1955.II.18. — Nors priešas nebuvo per-

PIRMOJO AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ SUVAŽIAVIMO NUTARIMAI

Pirmasis Australijos Lietuvių Katalikų Suvažiavimas, įvykęs 1954 m. gruodžio mėn. 27-28 d.d., Melbourne, ir išklauses darbotvarkėje patiektų paskaitų bei diskusijų priėmė šias rezoliucijas:

I. Organizaciniu reikalu:

1. Suvažiavimas kviečia visus Australijoje gyvenančius lietuvius katalikus aktyviai dalyvauti ir palaikyti katalikišką organizacinį gyvenimą, suburtą Australijos Lietuvių Katalikų Federacijoje.

2. Australijoje gyvenę lietuvių katalikų veikėjai-vadovai prašomi dėti visas pastangas, kad abiejų lyčių lietuviškas katalikiškas jaunimas būtų buriamas ir auklėjamas katalikiškose, Australijos Lietuvių Katalikų Federacijai priklausančiose organizacijose ir mokyklose.

II. Katalikų Veikimo reikalu:

1. Katalikiškasis veikimas turi išplaukti iš sakramentinio katalikų gyvenimo, kurs žmogų įveda į dieviškąją tikrovę šioje žemėje pašveddamas jį bendrąja kunigyste ir įpareigoja kiekvieną tikintįjį dalyvauti dieviškosios misijos darbe. Visi Australijos lietuviai katalikai kviečiami tik iš sakramentinio gyvenimo išplaukiantį katalikišką veikimą puoselėti ir remti.

II. Visuomeninio Veikimo reikalu:

1. Australijos lietuviai katalikai, sendamiė jėgos ir dvasios iš sakramentinio gyvenimo kviečiami įsigilinti ir suprasti visuomenines ir bendruomenines pareigas ir prašomi aktyviai dalyvauti viešuosie sprendimuose katalikiškos sąžinės šviesoje.

2. Australijos lietuviai katalikai, kaip esminė lietuvų benruomenės dalis dalyvauja P.L.B. gyvenime ir remia jos veiklą tautinėje plotmėje, rezervuodama sau teisę veikti savo plotmėje, pagal savo nuostatus.

3. Australijos Lietuvių Katalikų Suvažiavimas konstatuoja, kad kai kurie ALB veiksniai peržengdami PLB statuto ribas imasi spręsti ne jų kompetencijai priklausančius klausimus, ypač suvažiavimas griežtai pasisako prieš ALB Krašto Valdybos savališką apkaltinimą spaudoje Melbourne Kapeliono kun. Pr. Vaserio.

IV. Spaudos reikalu:

Kadangi Australijoje leidžiami lietuviški laikraščiai nepatenkina katalikų reikalų visi Australijos lietuviai katalikai kviečia-

daug stiprus, bet mūsų jaunuoliai turėjo gerokai padirbėti, nes žaidė be pasikeitimo. Ir šiose rungtynėse A. Petruška buvo geriausias aikštėje.

* Lietuvos boksininkas P. Mikus — Mikulevičius nelaimingai prarado Australijos ir N. Zelandijos vidutinio svorio bokso meisterio titulą italui CARLO MARCINI. Vasario 14 d. Sidnėjuje Mikus, kuris taškais turėjo didelę persvarą savo naudai, dešimtam runde, įsikūsus policijai, buvo priverstas nutraukti rungtynes dėl smarkaus kraujo tekėjimo iš abiejų antakių, kurie buvo prakirsti ankstyvesniuose runduose. Tokiu būdu rungtynės buvo baigtos Mikulevičiaus nenaudai.

Mikulevičius tikisi, kad laike 40 dienų antakiai bus visiškai sugiję ir jam leis vėl grįžti į ringą kautis dėl prarasto titulo. Tenka tikėtis, kad šį kartą rungtynės baigsis lietuviu pergale.

Edas

mi nuosirdžiai prisidėti ir remti organizuojamą išleisti Australijos lietuvių katalikų laikraštį.

Melbourne, 1954 m. gruodžio mėn. 28 d.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS VALDYBOS PAREIGOMIS PASISKIRSTYMO PRANEŠIMAS.

1954 m. gruodžio mėn. 27-28 d.d. Melbourne įvykusio Pirmojo Australijos Lietuvių Katalikų Suvažiavimo išrinkta Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba pasiskirstė sekančiais pareigomis: Federacijos Valdybos pirmininkas — kun. Pr. Vaseris; vice-pirm. — Silvestras Balčiūnas; sekretorius — Bronius Zumeris; išdėninkas — Pranas Švambarys; nariai — E. Šeštakauskienė, A. Grigaitis, V. Samuolis, J. Gylys. Federacijos Valdybos Dvasios Vadu Australijos Kunigų Sekretoriatas paskyrė kun. J. Kungį. Federacijos Valdybos nariai sudaro specialias komisijas Federacijos Valdybos nutarimams vykdyti ar projektams paruošti.

Federacijos Valdybos būstinė, Pirmojo Australijos Lietuvių Katalikų Suvažiavimo nutarimu palikta Melbourne. Federacijos Valdybos pirmininko adresas: Rev. Pr. Vaseris, 116 Cecil St. Williamstown, Vic. Federacijos Valdybos Sekretoriato adresas: Mr. Br. Zumeris, 37 Roxburgh St. Ascot Vale, Vic.

Juozas Mikštas

Šią naktį mėnesieną

Kaip gera būti prie tavęs,
Kaip gera man čia būti!
Ak, nesvarbu, kur mus nuves
Čia bėgančios minutės ...

Ak, nesvarbu, kas bus rytoj,
Kas bus po šimto metų.
Vistiek mes laimėj pavogtoj
Tik vienas kitą matom.

Ak, nesvarbu, ar bus trumpa,
Ar sieks net amžių žilą,
Bendrų atodūsių kalba,
Pavergus alpią tylą ...

Tegriūna žemė ir dangus! —
Mes geriam džiaugsmo vyną;
Kiekvienas lašas jo brangus
Pašėlusiai svaigina.

Kai žvilgteriu tau į akis —
Viena mintis pabunda,
Kad aš esu širdies vagis,
O tu — saldi pagunda.

Ir jei kada likimas baus —
Tebaudžia mane vieną
Už lašą džiaugsmo nuostabaus
Šią naktį mėnesieną.

Adelaidės Lietuvių Moterų Krepšinio komanda "Vytis". Iš kairės į dešinę: M. Kelertaitė, S. Kelertaitė, D. Užubalytė, J. Gumbytė, O. Kelertaitė, R. Damasevičiūtė ir kom. kapt. G. Gumbytė.

Prosper Merimée

LOKYS

Iš prancūzų kalbos vertė O. A. Pridotkaitė

Tąsa IV

— Jūs nepažįstate lietuviškų skilvių, — šyptelėjo grafas, — jie — plieniniai. Mūsų sodiečiai valgo visokių grybus ir gerai jaučiasi.

— Bent uždrauskite jai paragauti "agaricus necator", kuri aš matau pinti-nėje!

Aš ištiesiau ranką, norėdamas išmesti nuodingą grybą, bet senė vikriai pasuko pinti-nę į šalį.

— Saugokis! — suriko baimingai moteriškė. — Jie užkerėti ... Perkūns! Perkūns!

Perkūnas yra žemaičių dievaitis, kurį rusai vadina Perūnu; tai slavų Jupiteris. Dar labiau nustebau, pamatęs grybus judant. Juoda gyvatės galva išlindo iš pinti-nės ir pakilo per pėdą viršų. Aš atsi-traukiau, o grafas, pagal prietaringų slavų ir romėnų paprotį, nusispjovė per petį. Senė padėjo pinti-nę ant žemės, atsiklaupė šalia jos, ir, ištiesus ranką, ištarė kelis man nesuprantamus žodžius, kurie buvo panašūs į giesmę. Gyvatė apsvyniojo apie liesą senės ranką ir įlindo į jos kailinių rankovę. Sudilę kailiniai, si-jonas ir sudėvėti marškiniai, atrodė, ir buvo visa tos lietuviškos kerėtojos aparanga. Senė žiūrėjo į mus triumfuojančiomis akimis, lyg akrobatas, kuriam pasisekė išpildyti sunkus numeris. Jos veidu slinko gudrumo ir kvailumo miši-

nys, neretai pasitaikąs pas taip vadina-mus raganius, kurie dažnai būna apgavikai.

— Štai, — tarė vokiškai grafas, — "vietinės spalvos" pavyzdys; piliakalnio papėdėje, daug žinančio ir nieko neišmanančio lietuvių bajoro akivaizdoje, ragana žavi gyvatę. Koks puikus paveikslas turinys Jūsų tautiečiui Knaussui ... Gal norėtumėte sužinoti savo ateitį? Turite gražią progą!

Aš atsakiau, kad niekuomet nesileisiu į panašius pranašavimus.

— Bet norėčiau, — pridūriau, — jos paklausti apie Jūsų minėtą legendą.

— Senute, — tariu jai, — ar tu negirdėjai apie šitoj girioj esančią gyvulių karalystę, kuri nepažįsta žmogaus valdžios?

Senė teigiamai linktelėjo galva.

— Aš grįžtu iš ten, — atsakė. — Gyvu-liai neteko karaliaus. Kilnisus liūtas nu-gaišo; gyvuliai rinks kitą valdovą. Skubėk, gal jie tave išrinks!

— Ką tu sakai, močiute? — nusikvato-jo grafas. — Ar tu žinai su kuo kalbi? Tu nežinai, kad šis ponas yra ... (kaip gi žemaitiškai vadinamas profesorius?) ponas yra didelis mokslininkas, bajoras, vaidyla ...

Senė atydziai jį stebėjo.

— Aš klystu, — sumurmėjo ji. — Tu turi ten eiti. Tu būsi gyvulių karalium; tu didelis, stiprus; tu turi letenas ir iltis ...

— Kaip Jums patinka jos drabstomi komplimentai? — paklausė grafas. — Ar tu žinai kelią, močiute?

Ji ranka parodė į vieną miško pusę.

— Šitkaip! — nusistebėjo grafas. — O kaip tu pereini pelkes?

— Jūs nežinote, pone profesoriau, — tarė man grafas, — kad jos nurodytoj miško pusėj yra neperžengiamos pelkės, žole apaugusio dumblo ežeras. Pernai sužeistas briedis pasileido bėgti per tas pelkes. Aš pats mačiau jį pamažu skęstant ... Po kelių minučių dar matėsi jo ragai; netrukus jis ir du mano šunes visiškai nugrimzdo.

— Aš nesunki, — sukretėjo senė.

— Aš manau, kad tu ant šluotos koto perjoji pelkes!

Pyktis sužabavo senės akyse.

— Mano gerasis ponaiti, — prabilo jį elgetaujančiu balsu, — ar neturi vargšei moterėlei pypkę tabako? Tu geriau paieškok, — pridūrė dusliai ir grąsinančiai, — kelio per pelkes negu pas Daugėlus.

— Daugėlus? — sušuko paraudęs grafas. — Kaip tai?

Aš pastebėjau, kad ši pavardė padarė grafui keistą įspūdį. Jis jautėsi nejaukiai; nuleido galvą ir, norėdamas paslėpti susijaudinimą, ilgai raizgaliojo tabokinę, pririštą prie durklo koto.

— Neik pas Daugėlus, — tęsė pamokinančiai senė. — Baltutė kolomba ne tau. Ar ne teisybė, Perkūne?

Gyvatės galva vėl pasirodė rankogalyje ir priropojo iki senės ausies. Gyvis, matyt, buvo išmokintas judinti žiaunas, nes jos krutėjo, lyg jis kalbėtų.

— Jis mano, kad aš neklystu, — pavirtino senė.

Grafas jai davė saujelę tabako.

— Ar tu mane pažįsti?

— Ne, ponaiti.

— Aš esu Medintilčio savininkas. Už-eik kada nors. Aš tau duosiu tabako ir degtinės.

Australijos Raud. Kryžiaus atsišaukimas.

AUKOKITE RAUDONAJAM KRYŽIUI

1864 metais Berne, Šveicarijoje, buvo įkurta pirmoji Tautinės Pagalbos Draugija, vėliau tapusi Raudonojo Kryžiaus pirmakūne, kurios uždavinys buvo padėti masinių nelaimių aukoms.

Taigi, pagrindinis Raudonojo Kryžiaus uždavinys yra tuoj pat padėti nelaimės ištiktiesiems.

Daugelyje kraštų didžiausia ir pastovi nelaimė yra badas, kuris dažnai trunka gana ilgą laiko periodą, atnešdamas milijonams vargą, kančią ir mirtį.

Tokioms tautoms Raudonasis Kryžius jau yra davęs pagalbos už milijonines sumas.

Pagerėjus transportui ir susisiekimui, pasaulio tautos dar labiau suartėjo ir todėl nelaimės paliestoji šalis dar labiau atjauciamą kitų šalių žmonių. Tai palankiai veikia Raudonojo Kryžiaus draugijų bendradarbiavimą skubiai ir dobiai teikiant nukentėjusiems pagalbą.

Raudonojo Kryžiaus Lyga visom priemonėm puoselėja tokią bendradarbiavimo dvasią. Tais sumetimais pr. metais Vykdomasis Komitetas vienbalsiai nutarė Lygos Sekretoriato veiklą pagalbos teikimo srityje išplėsti į tautines Raudonojo Kryžiaus draugijas.

Lyga jau yra įsteigusi būtinų reikmenų sandėlius Prancūzijoje, Šveicarijoje ir Turkijoje, kad galėtų sukurti masines nelaimės. Tame pačiame Vykdomojo Komiteto posėdyje buvo iškelta mintis tokius sandėlius įsteigti ir Australijoje ir šis reikalas yra gyvai svarstomas.

Raudonasis Kryžius tai nėra tik materialinės pagalbos klausimas, suteikiant benamiams pastogę ar pavalgydinant alkanus, tai yra išreiškimas žmoniškumo idėjos ir tuo pačiu Raudonojo Kryžiaus visuotinumą.

Kai kuri nors šalis paliečiama vienokios ar kitokios nelaimės, Raudonojo Kryžiaus draugijos visame pasaulyje yra pasiruošusios tuoj pat siųsti pagalbą. Lyga, kurios uždavinys veiklą derinti, siunčia į visą pasaulį telegramas, nurodydama, kas reikalinga, kam reikia siųsti ir nelaimės apimtį.

Pastaraisiais metais, augant Raudonojo Kryžiaus veiklos apimčiai jo teikiama pagalba pasiekė milžiniškus dydžius.

Praėjusiais metais Lyga pravedė keturias didžiules pagalbos kampanijas, būtent, dėl potvynių Centrinėje Europoje, Indijoje ir Pakistane ir didžiulės pabėgėlių problemos Indo-Kinijoje.

Australijos Raudonasis Kryžius vykdo didžiulę aukų rinkimo kampaniją šių metų kovo mėnesį, kad galėtų padėti toms tautoms, kurias paliečia nelaimės. Neatsakykite tad savo kad ir kuklia auka paremti šį didingą, kupiną gilaus žmoniškumo darbą.

PADEKA

Marijos širdies bažnyčios atbaigimui

Urugvajuje aukojo:

£10.00 — N. N.

£2.10.0 — J. Baltrušaitis,

£2.0.0 — N. N.

£2.0.0 — T. A. Jantauskai,

po £1.0.0 — P. Laurinaitis, B. Genys, J. Paltanavičius, I. Zarembienė, J. Kazemkaitis, V. Petruškevičius, K. Belkus, V. Mickus, V. Kazlauskas, J. Bartiniškis, N. Bernotas, V. Svirinas, A. Ladyga, A. Malinauskas, J. Bastys, A. Gervinas, J. R., P. Zubrickas, V. Kymantienė, L. Dragunaitis, E. Eldijus, E. Šliafertas, J. Vaškevičius.

po £1.0.0 — J. Kūras, S. Šatkauskas, E. Šidlauskas, A. Švedas, V. Žilys, K. Eidukevičius, J. Valteris, J. Janušauskas, E. Kymantas, A. Sejonas, V. Šurka, R. Slonskienė, A. Petrauskas, I. Kirna.

po 5 šil. — O. Matulienė ir T. Z.

Visi auksčiau paminėtieji aukotojai yra iš Sydnėjaus apylinkės.

Anksčiau suaukota £698.12.0.

Viso suaukota £745.12.0.

T. J. Bružiko vardu visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja

T. S. Gaidelis SJ
264 Miller Str.,
North Sydney, NSW.

Raudonasis Kryžius dalina maistą bado paliestųjų sričių gyventojams Indijoje.

SKAUTYBĖ IR ŠVENTAS KAZIMIERAS

Skautybė, norėdama išauginti vispusišką žmogų, kreipia lygų dėmesį į sielos ir kūno auklėjimą. Žinodama, kad jaunuoliui labai dažnai būna sunku pačiam vienam užsibrėžto tikslo siekti, ir žinodama, kad vyresniųjų pamokymai bei nurodymai dažnai būna sausi ir įkyrūs, skautybė parenka pavyzdžių.

Norėdama duoti skautams tikrai vispusišką pavyzdį, ir norėdama turėti draugiškos pagalbos savo tikslų vykdyme, Lietuviška Skautybė pasirenka savo globėju šv. Kazimierą.

Šv. Kazimieras buvo pasirinktas globėju ne vien dėl to, kad tai yra vienintelis Lietuvos šventasis. Šventojo gyvenimas, dorybės, jo šviesi ir kišni asmenybė — buvo pasirinkimo priežastys.

Mes galime savo jaunimui pastatyti pavyzdžiais savo kunigaikščius, rašytojus, valstybės vyrus ir t.t. Bet jie yra daugiau vienpusiški pavyzdžiai. Tuo tarpu šventasis, bet kuris šventasis, yra vispusiškas pavyzdys.

Šventumas yra visokio pasiekimo viršūnė. Tapti šventuoju reikia Dievo pašaukimo tam, tvirto tikėjimo, artimo

meilės, pareiškimo, tvirtos valios, savęs atsižadėjimo, duosnumo ir t.t.

Visas šv. Kazimiero gyvenimas buvo vienas tarnavimas Dievui, stengimasis Jo valią pažinti ir ją vykdyti. Pasistenkim pasimokyti iš šv. Kazimiero kaip reikia tarnauti Dievui.

Būdamas tėvo vietininkas Lietuvoje ir Lenkijoje, tvarkydamas valstybės reikalus, parodė mums puikų pareiškimo ir atsidavimo Tėvynės reikalams pavyzdį.

Šiomis dienomis, kai noras praturtėti yra daugumos didžiausias variklis ir priekis, kai meilė artimui yra tik žodžiai, mes turim atkreipti ypatingą dėmesį į čia mums rodomą pavyzdį.

Savo artimo meile, gausiu duosnumu prašantiems ir reikalingiems, malda už vargstančius, šv. Kazimieras mums sakyte sako: "Nušluostykite ašaras vargstantiems, o tada pasirūpinkit savimi". (Prisimink skautų įsakymą: "Tebūnie tavo pirmoji mintis apie kitus, o tik antroji apie save").

Gali kas nors pasakyti, kad šv. Kazimierui buvo lengva tarnauti Dievui ir Tėvynei, nes pats turėjo daug tarnų, kurie vykdė jo valią ir nuėmė nuo šv. Kazimiero kasdieninius rūpesčius! Gali pasakyti, kad šv. K. buvo lengva būti duosniam artimui, nes buvo turtingas karaliaus sūnus! Bet atsiminkime, kad kam daugiau duota, iš to daugiau ir bus pareikalauta.

Taip ir iš šv. K. buvo reikalauta daugiau, negu iš mūsų.

Skautai turim imti pavyzdį iš šv. Kazimiero. Nesakau, kad mes visi pasieksim šventojo vainiką! Bet jei mes stengsimės įsigyti bent daelę to tobulumo, kurį turėjo šventasis, pamatysim, kaip daug kas pasikeis apie mus. Pamatysim, kad būsim labiau žmonių mėgiami, kaip daug daugiau ramybės ir taikos paskleisim apie save.

Lietuviai skautai galim visai pagrįstai didžiūotis, kad esam pirmoji Nepriklausomos Lietuvos jaunimo organizacija, kuri pasirinko šv. Kazimierą savo globėju. Kada Nepriklausomaj Lietuvoj šv. Kazimiero kultas buvo lyg ir apmirštas, skautai šventėm Jo šventę, dalyvavome organizuotai pamaldose ir iškimingomis sueigomis atžymėdavom.

Ir tik tremtyje, kai benamių vargas visus mus prispaudė, apsižiūrėjo ir kitie lietuviai, kad štai turim savo šventąjį, jo šaukiamės, jis padės mums...

Imkim pavyzdį iš šv. Kazimiero, šaukiamės jo, prašykim pagalbos Tėvynei, pagalbos artimui, pagalbos sau... Prašykim pagalbos būti gerais skautais, sąžiningais vykdančiais mūsų obalsį: Dievui, Tėvynei ir Artimui.

sktn. V. Neverauskas

Senė pabučiavo grafo ranką ir skubiai pasišalino. Grafas nervingai, bet, matyt, nesąmoningai užrišo ir vėl atrišo tabakinę.

— Pone profesoriau, — po valandėlės prašneko, — Jūs, be abejo, juoksitės iš manęs. Ši sena keistenybė mane puikiai pažįsta. Ji žino ir nurodytą kelią... Nieko ypatingo. Apylinkėje aš esu žinomas kaip baltas vilkas. Bjaurybė, daug kartų mane bus mačius jojant Daugėlių plentu... Ten gyvena tekėti besirengianti mergina; ragana nusprendė, kad aš įsimylėjęs... Be to, koks nors kaimo dobielis patėpė jai leteną, kad man išpranašautų tragišką nuotykį... Viskas šoka į akis; o vis dėlto... jos žodžiai mane jaudina. Aš net bauguosiu... Jūs juokiatės! Visai teisingai. Tiesą pasakius, aš norėjau dar šiandien joti pas Daugėlus vakarieniškas, o dabar svyruoju... Koks aš kvailas! Pagaliau, pone profesoriau, ką gi Jūs nutariate? Josime?

— Vedybų reikalas aš niekada nepatariu, — atsakiau besijuokdamas.

Pasiekėme arklius. Grafas pašoko į balną ir, paleidęs vadeles, sušuko:

— Arklys pasirinkt!

Arklys neabejojo; jis staiga pasuko į mažutį slėnį, kuris po daugelio posūkių, pasiekė akmenimis grįstą plentą, o šis plentas vedė į Daugėlus. Po pusvalandžio jau mes buvome pasiekę dvaro laiptus.

Subildėjus kieme mūsų arklių kano-poms, viename lange pasirodė šviesiaplaukė galva. Aš pažinau A. Mickevičiaus baladės vertėją.

— Sveikas, — sušuko ji. — Jūs ir negalėjote surasti geresnės progos, grafe Šemėta. Aš kaip tik gavau suknelę iš Paryžiaus. Nepažinsite manęs!

Langas užsidarė. Lipdamas laiptais, grafas iškošė pro dantis:

— Galiu užtikrinti, kad ne dėl manęs ji tampys tą gražią suknelę...

Jis supažindino mane su ponia Daugėliene, panelės Ivinskaitės teta, kuri mane maloniai priėmė ir kalbėjo apie paskutinius straipsnius "Karaliaučiaus Mokslo ir Literatūros Gazietoje".

— Ponas profesorius, — prabilo grafas, — atvyko Jums pasiskusti. Julija jam iškrėtė pokštą.

— Tai dar tik vaikas, pone profesoriau. Reikia jai atleisti. Labai dažnai jos kvailystės mane apvilia. Šešiolikmetė aš buvau daug protingesnė, nei ji dvidešimties; bet ji nėra bloga mergaitė. Gera pianistė, dieviškai piešia gėles, laisvai kalba prancūziškai, vokiškai, itališkai... Siuvinėja...

— Ir žemaitiškai rašo eiles, — įsiterpė grafas.

— Ji nesugeba! — sušuko ponia Daugėliene, kuriai reikėjo paaiškinti seserėčios pokštą.

Ponia Daugėliene buvo išsilavinusi ir žinojo savo giminės senienas. Jos pokalbis man nepaprastai patiko. Ji daug skaičius vokiškų leidinių ir turėjo sveiką kalbos supratimą. Prisipažinsiu, kad net nepastebėjau, kiek laiko truko panelė Ivinskaitė apsirengti; bet jis buvo ilgas grafui šemėtai, kuris sėdosi ir stojosi, pirštais barbeno į langų stiklus, atrodė, buvo bebaigiškas kantrybė.

Pagaliau, po trijų ketvirčių valandos, su savo prancūze aukle duryse pasirodė panelė Julija. Gracingai ir išdidžiai dėvėjo suknelę, kurią aprašant reikėtų daugiau nusimanyti šioj srity.

— Ar aš negraži? — paklausė grafo.

Ji pamažu sukosi, kad šis galėtų ją matyti. Bet mergina nežiūrėjo nė į grafą, nė į mane, ji žiūrėjo į savo suknelę.

— Kaip? — nustebė ponia Daugėliene. — Julka, tu net nesveikini pono profesoriaus, kuris jau skundėsi tavimi?

— O! Pone profesoriau! — patempė lūpą Julija, — ką gi aš padariau? Ar bausite mane? — Mes patys save nubausime, panele, neturėdami Jūsų savo tarpe. Aš nesiskundžiu. Aš tik džiaugiuosi, kad lietuviškoji mūza kaskart tampa vis gražesnė.

Ji nuleido galvą ir rankomis uždengė veidą, bet pasistengė nesuardyti šukuosenos.

— Dovanokite, aš daugiau taip nedarysiu, — atsakė, lyg vaikas pavogęs uogienę.

— Aš dovanosiu tik tada, kai Jūs išpildysite savo pažadą, duotą Vilniuje, pas princesę Katriną Pacaitę.

— Kokį pažadą? — juokais paklausė.

— Jau pamiršote? Jūs gi man pažadėjote, kad jeigu kartais susitiktume Žemaitijoje, Jūs man parodysite šio krašto šokį.

— O! Rusalką!*) Aš puikiai atrodau, o štai man reikalingas vyriškis, — ranka parodė į grafą.

Nubėgo prie stalo, pavartė ten esančias gaidas, padėjo ant pianino ir tarė savo auklei:

— Štai, brangi drauge, allegro presto!

O pati neatsisėdus paskambino vieną šokio straipsnelį. (Bus daugiau)

Rusalka — pirmas "Lokyje" pasitaikęs stambesnis slavizmas. Šį "skraistės šokį" viena rusų caro rūmų dama apie XIX-jo amž. vidurį atvežė į Paryžių. Aišku, jis nieko bendro neturi su žemaičiais.

Mokslo - technikos naujienos

Šilko medžiagų įvairumas

Šio straipsnio tikslas populiariai supažindinti su pasikeitimais, įvykusiais tekstilės pramonėje. Paskutiniame dešimtmetyje didėjantis dirbtinių tekstilės žaliavų atsiradimas yra pakeitęs tekstilės pramonės vaizdą.

Terminas "dirbtinės žaliavos" artimesnis kasdieniam naudojimui. Chemikas skirstys į dirbtinį šilką ir sintetines žaliavas. Techniškai kalbant, dirbtinio šilko grupei priskirsime regeneruotą celulozę, gautą viskozės būdu ir vario-amoniako, arba vadinamuoju Bemberg procesu. Patogumo dėliai celulozės acetatą, kuris yra perdirbta celulozės forma, priskirsime dirbtinio šilko grupei. Išskirtą nuo viskozės dirbtinį šilką, vadinsime acetato dirbtiniu šilku arba acetatu. Naujausios dirbtinės žaliavos arba sintetinės žaliavos, kaip pats pavadinimas rodo, gaunamos sintezės būdu iš chemikalų, neturinčių jokio giminingumo bei panašumo į natūralų produktą. Tuo būdu dirbtinis šilkas yra kitokia celulozės forma ar perdirbta jos rūšis, kaip acetatas.

Šilkas visada buvo laikomas geriausia tekstilės žaliava. Iki supramoninio tekstilės, šilkiniai drabužiai mažai kam buvo prieinami. Išsiplėtus tekstilės pramonės mechanizacijai, su šilkverpių auginimu, šilko naudojimas paplito Jungtinėse Amerikos Valstybėse. 1920 m. pabaigoje jau buvo kasdieniška matyti moteris dėvint šilkinės kojines ir šilko drabužius darbe, įstaigose ir fabrikuose. Šilkas, kurio seniau galėjo mažai kas įsigyti, išsiplėtus masinei gamybai, tampa prieinamas plačiajai visuomenei. Nors ir plačiai paplitęs šilko naudojimas, ypač kojinių gamyboje, vistiek jis lieka pavariausia ir vertingiausia žaliava.

Svarbiausios šilko ypatybės yra šios: stiprumas, blizgėjimas, siūlo plnumas, švelnumas, geras formos išlaikymas, augšta lydymosi temperatūra, gerai dažosi ir lengvai plaunasi.

Neįtikėtina, kad ši medžiaga su tiek daug gerų savybių po 20 metų plataus naudojimo būtų išstumta iš pirmojo populiarumo. Per šį laikotarpį JAV-bėse šilko sunaudojimas nukrito nuo 75,7 iki 8,4 milijonų svarų.

Daug veiksmu turėjo įtakos šilko naudojimo sumažėjimui, o vienas svarbiausių yra jo kaina.

Visuomet šilkas buvo brangi žaliava.

DIDŽIOJI JŪRŲ PABAISA

Iš Londono specialiu vežimu į Glasgową buvo atvežta milžiniška žuvies iškamša, kokios dar nebuvo niekad mačiusi D. Britanija. Ta žuvis priklausė banginių rūšiai, vadinamai "rorqusal" ir yra pusiau žinduolių rūšies gyvūnas. Gyvena vandenyje, bet veisiasi ne kaip žuvis, dėdamos ikrus, o gimdydamos kaip žemės gyvuliai. Norvegai ją vadina Jonah — Jonas.

Ta "žuvelė" yra 65 pėdų ilgio ir sveria 70 angliskų tonų. Jos aukštis nuo apačios ligi nugaros viršūnės — 13 pėdų. Žiūrint į jos didžiulį kūną, jos akys ir ausys yra neproporcingai mažos, bet vandenyje labai puikiai mato ir girdi. Tos žuvis gyvena Š. Led. Vandenyne, laikosi labai giliuose sluognyuose ir retai paviršiumi teišky-la. Po vandeniu plaukia 29 mylių greičiu 1 valandą, jos milžiniška širdis per minutę supumpuoja 22,000 galionų kraujo, per parą suėda 3,500 sv. jūros augmenijos, bet nevengia maitintis ir mažesnėmis žuvimis. Vaikus teveda tik kartą per du ar tris metus, ir naujagimis sveria 2 tonas ir turi 12 pėdų ilgio.

Šie gyvūnai paprastai laikosi pavyzdingos šeimos. Gyvena poromis. Pavėjui pasitaikius, patelė pasitraukia į saugesnę vietą, o patinas stoja į grumtynes net nesigailėdamas nė savo gyvybės.

Ji buvo pagauta Norvegijos vandenyse netoli Trondheimo 1952 m. rugsėjo 11 d., įšauant specialią strėlę. Apšauojant nuo gedimo, į jos kūną sušvirksčia 2.200 galionų įvairių chemikalų.

Nuostabu, kad akys ir ausys yra prie pat gerklės ryjimo žiočių. Taip geriau gali matyti, ką ryja. Kaip pranešė parodos aiškintojas, minėtoji žuvis dar jauna ir nėra pasiekusi pilno išsivystymo.

Amerika 80% šilko žaliavos importuoja iš Japonijos. Visą laiką tenka skaitytis su šilko kainos svyravimu rinkoje. Pradžioje 1920 m. šilko kaina buvo rekordiškai pakilusi iki 16, 80 dolerių už svarą. Dėl 1920 metų birželio mėn. Japonijoje įvykusios panikos, neapdirbto šilko kaina vėl nukrito iki 10,20 dolerių už svarą.

Augšta 1920 metų šilko kaina darė jį neprieinamą platesniam vartotojui, privertė pramonininkus ieškoti jam pakaitalo. Tai buvo viena svarbesnių priežasčių, paskatinusių jau tyrinėjamais užsiimančią pramonę, dėti dar didesnių pastangų išrasti technologinius patobulinimus dirbtinio šilko verpime, apmetime, audime ir galutinam medžiagų apipavidalinimui. To pasekoje tekstilės gamintojai gavo nemažai pagerinto dirbtinio šilko žaliavų, kurias išaudę į medžiagas, patenkino besikeičiančių madų reikalavimus, už tokią kainą, kad vietoj vieno tikro šilkinio daikto, pirkėjas jau galėjo įsigyti keletą aprangos dalykų.

Prie to viso yra daug prisidėję tekstilės chemikai, išrasdami visą eilę medžiagos apdirbimui reikalingų chemikalų: matiškumui, šiurkštumui, nesitraukimui, švelnumui, neblukimui. Visi jie yra svarbūs dirbtinio šilko medžiagų gamyboje, kad gaminyb būtų tinkamas vartotojui.

Išvadoje tenka pasakyti, kad dirbtinis šilkas viskozės ar acetato rūšies, yra žemesnės kokybės už natūralų šilką, silpnesnis ir blogiau plaunasi. Bet rūpestingai apsieinant, ypač plaunant ir lyginant, jo patvarumas yra neblogas.

Iki šiol buvo nagrinėtas ištisinio siūlo dirbtinis šilkas. Kita rūšis yra gabalinis dirbtinis šilkas, viskozės ir acetato formose, (gabaliukai nuo 1/2 iki 3 colių ilgumo). Jis gali būti tiesiog sukarštintas ir suverptas į siūlus, arba sumaišytas su vilna ar medvilne suverpta, tada suauštas ar sumegztas į įvairių rūšių bei kombinacijų medžiagą. Smulkesnė gabalinio dirbtinio šilko siūlų rūšis naudojama geresnių drabužių audimui, rūpesnė — mezgimui ir viršutinių drabužių audimui.

Tekstilininkai, derindami įvairius mišinius gabalinio dirbtinio šilko, acetato ar nailono su ištisinio siūlo dirbtiniu šilku, nailonu, acetatu, vilna ar medvilne metmenyse ir atauduose, gali pagaminti tiek įvairių medžiagų, kurių išvardinti čia neįmanoma.

Chemijos ir ištobulintos technikos pagalba tekstilės gamintojai šiandien lengvai gali patenkinti savo gaminiams madų salonių reikalavimus ir pasiekti to, kad amerikiečiai gali gerai apsi-rengti.

Neįmanoma išvardinti visų naujausių gaminių, pagamintų iš dirbtinio šilko ir įvairių jo mišinių. Duomenys aiškiai rodo dirbtinių žaliavų sunaudojimo kilimą:

Moteriški dirbtinio šilko kostiumai 1929 m. visai nebuvo minimi gaminių statistikoje. Tuo tarpu 1950 m. jau per 40% moteriškų kostiumų buvo pagaminti iš dirbtinio šilko ar acetato žaliavų.

1947 m. tik 10% vasarinių kostiumų buvo siuvama iš dirbtinio šilko, acetato ar nailono. Po keturių metų, 1951 m. dirbtinio šilko — acetato ir nailono vasariniai kostiumai pralenkė tropiškuosius vilnonius ir gabardinio kostiumus 56% šuoliu.

Dirbtinio šilko ir acetato kelnės dar 1946 m. sudarė vos 25% visos kelnių gamybos, 1951 m. jau buvo daugiausia pagaminta dirbtinio šilko bei acetato, negu vilnonių — 20,000,000 dirbtinio šilko ir 19,100,000 vilnonių.

Vietos stoka neleidžia išnagrinėti sintetinių medžiagų: nailono, orlono, dakrono, dainelono ir acrileno.

Bendrai nailonas visai pakeitė šilką moteriškų kojinių gamyboje dėl geresnių dėvėjimosi ypatybių ir kainuoja per pus pigiau už šilką.

LIETUVISKA MUZIKA NAMUOSE
Būdami toli nuo Tėvynės galite girdėti savo namuose gerųjų dienų prisiminimui lietuvišką muziką, užsisakę
Lietuviškas Plokšteles

Plokštelių kaina, įskaitant ir persiuntimo išlaidas, — 8/6. (Kelios, sąrašė pabrauktos, 11 š.). Pristatymas užtikrintas. Prašykite plokštelių sąrašo —
Dainora Daunoraitė, 49, Thornton Av. London W. 4, England.

KLUMPIŲ EMIGRACIJA Į LIETUVĄ

Amerikoje medinė klumpė — retėnybė. Ją sutinkame tik saldinių krautuvėse, pilną prikimštą gardumynų. Kartais matome ir tabako parduotuvėse, kur jos paverstos peleninėmis. Visi žino, kad jos atkeliavo iš Olandijos, importuotos kaip ir kitos prabangos prekės.

Olandija garsi pasaulyje ne tik savo tulpėm, malūnais, bet ir klumpėm. Ten baltom skepetaitėm ir priejuostėm pasipuošusios mergaitės kaukši gatvėse. Ir jų žingsniai skamba — skamba jų medinės klumpės.

Jos gana patogios, šiltos, nesibijo vandens. Kai sūrus kanalų vanduo greit suėda batų odą, klumpė — atlaiko. Kai nudyta, nuskyta, — netaip gaila ir numesti, pakurti ugnį, nes klumpės nebrangios — vėl nusipirksi kitą porą.

Šiuo metu visoje Olandijoje yra kelias tūkstančių dirbtuvėlių, kurios per metus galėtų pagaminti apie 10 milijonus porų klumpių. Tačiau gamyba yra kur kas mažesnė. Vieną dalį — apie pusę milijono porų — eksportuoja daugiausia į Ameriką; kita pasilieka krašte. Bet ir čia naujieji apavai, kurie apsaugo koją nuo drėgmės ir nesibijo sūrus vandens, smarkiai pakirto klumpių gamybą.

Klumpės yra paplitusios tik Olandijoje; nerasime jų jokioj kaimyninėj valstybėj. Ties šiuo klausimu yra sustoję ir istorikai ir etnografai. Istorikai turi būtinai nueiti į tolimą praeitį. Taip jie aiškina, kad klumpės buvusios žinomos dar prieš Kristaus laikus toje pačioje Olandijos vietoje. Jas nešiojė ten gyvenę batavai. Iš jų vėliau ir išmokę atsikraustę olandai. Per šimtmečius jom avėjo ir kaukšėjo visame krašte.

Kartą šios klumpės "imigravo" ir į Lietuvą, į Žemaičius.

Kada tai buvo, sunku dabar pasakyti. Tačiau žinoma, kad Plungės kunigaikštis Oginskis, lankydamasis Olandijoje, susižavėjo šiuo apavu. Toks pigus, nudrožiamas iš medžio, toks patogus lietingiems kraštams. O Žemaičiuose juk ir lyja, juk ir purvynėlio nemaža. Taip jam gimė idėja — parsigabenti meistrus, kirsti girias, dirbdinti klumpes ir pardavinėti žemaičiams. Žodžiu, sumojo kunigaikštis įsteigti Plungėje didelį fabriką.

Meistrus parsigabeno, ir šie stvėrėsi darbo, kad kunigaikščiui sukrautų pinigėlio. Bet čia atsitiko kita istorija.

Tuo metu nebuvo jokių patentų rūmų, negalėjo uždrausti kitiems tokių daiktų gamybos. Ir vos žemaičiai pamatė klumpės, tuoj ir nusijuokė. Tokias galime ir mes pasidaryti — nereikia mums jokių svetimšalių meistrų.

Ir nusipirkę kelias poras, tuoj ėmė beržo ar liepos medžio, nutašė jį, išgrėžė, apdailino, ir jau buvo klumpės. Atsirado savi meistrai — klumpdariai, kurie išmoko taip gražiai išdrožti, išdailinti, kad klumpė pasidarė tikra gražuolė. Jos viršus buvo ir su gėlytėm pagražintas, nosytė užriesta į viršų, o viduje taip įlenkta, taip pritaikinta kojai, kad miela ir malonu. Klumpė pakeitė visus kitus apavus. Rudenį ir žiemą ji pasidarė nepakeičiama. Atlaiškė ji ir purvynus ir lietaus liūtis, ir kojos nešlapo, žmonės slogom nesirgo. Klumpių gamyba augo, garsėjo ir meistrai kaip ir dievdarbatai. Nors jie ir neturėjo savo dirbtuvių ženklų, jų nėjmušė, kaip kokia avalynės firma, bet plačiai žinojo visus meistrus. Tas, va, labai gražiai išpuošia, padaro tokias klumpes, kad gali eiti į bažnyčią. Anas pritaiko kojai, nenumuša viršaus, padas gerai gula.

Kiekviename turguje buvo klumpių stirtos suverstos; kiekvienoje didesnėje krautuvėje jų rada. Ir niekam neatėjo į galvą, kad kituose kraštuose klumpėse laiko saldinius, padaro pelenines. Žemaičiai jas avėjo.

Pasklido jos neplačiai. Kai pasikėlė Plungėje, tai ir apskuo tik kelias dešimt kilometrų. Jos žinomos tik Telšių ir Mažeikių apskrčiuose, kitur jau sunkiau gaunamos. Tačiau vardas pasklido visoj Lietuvoj. Turi klumpes ir suvalkiečiai, tik tuo vardu vadina visai ką kitą — mediniais padais ir odiniu viršum apava; visai medines klumpes ten vadina žaselėm. Gi Žemaičiuose odiniai viršais "klumpės" vadinamos medpadžiais.

Pats klumpių vardas irgi atneštas iš Olandijos. Ten jos vadinamos "klompen", žemaičiuose — klumpiai, tik Suvalkijoje ėmė ir pakeitė jų giminę, pavadinome klumpe. Taip ir rašto kalboje atsirado klumpės, o ne klumpiai.

(Darb.)

Ar jau įsigijote ZEMELE ŠVENTĄJĄ?

Kas sielojasi dėl Nepriklausomos Lietuvos valstybės ir lietuviybės, patariamas prenumuoti savitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

kuri yra nepartinė, nesrovinė, bendruomeninė, nešališkai informuoja apie lietuviškuosius veiksmus ir visus pasaulinius įvykius.

Prumerata Australijoje 6 dol.
Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, Canada. Australijoje galima užsisakyti per "Australijos Lietuvį".

LAIKAS — PINIGAI

Greitas susisiekimas

sutaupo laiką

Nauji ir vartoti

MOTOCIKLAI

IR MAŠINOS

LOFFLER'S

41 GOUGER STREET, ADELAIDE

Lengviausios išsimo kėjimo sąlygos.

SPAUDOS APŽVALGA

KAIP PADARYTI GAUSIUS SUSIRINKIMUS

K. Kemėžys "Mūsų Pastogėje" Nr. 7 (305) rašydamas apie tai, kaip padaryti apylinkių susirinkimus gausius, tarp kitko sako:

"Susirinkimas turi būti tinkamai išreklamuotas ir, taip organizuotas, kad sudomintų ir patrauktų visus. Jis turi įvykti jaukioje salėje su staliukais. Pats susirinkimas neturi tęstis ilgiau 2-3 valandų. Po to turėtų būti meninė programa, gal net ir humoro trumpa valandėlė. Paskui užkanda ir alaus stiklas, na, ir šokiai. Čia galėtų būti staliukas su atitinkamu užrašu, kur būtų galima solidarumo mokesčių susimokėti, laikraštį užsiprenumeruoti, gal net knygą nusipirkti. Neužmirškime, kad prie aluolio žmogus pasidaro daug "minkštesnis" ir duosnesnis. Be to, jis ir šiaip tokia proga bus labiau linkęs atlikti savo pinigines prievoles

Laiškas Mr. Ilgausiu

Mr. Ilgausi,

prašau pasiaiškinti, kodėl taip mane suklaidinai. Dėl Jūsų kaltės likau nedėš. Š.m. vasario mėn. 21 d "Australijos Lietuvis" kalendoriuje paskelbei, kad kovo mėn. 2 d., trečiadienį, yra Užgavėnės. Skubėdamas nubėgau pas savo būsimą priesaiką prašyti, kad prieš Užgavėnės sutiktų prisiekti man būti neištikima žmona. Bet ji mane išbarė. Sako, jau yra po Užgavėnių. Neini į bažnyčią, laikraštį neskaitai, nežinai kada buvo Užgavėnės. Teisinau save, kad retkarčiais į bažnyčią nueinu ir laikraštius skaitau. Bet laikraščiai mane suklaidino. Visą kalnę suverčiau ant tavo kailio. Dėl tavo kaltės likau viengungiu gyventi. Prašau pasiaiškinti, kodėl taip mane gyvenime apvytlei.

Viengungis

ATSAKYMAS.

Džiaukis, kad nusikratei medinę pielą nuo sprando.

KAS JIS NEŽINO, BET...

Psichiatrinės ligoninės vyr. gydytojas labai susierzinęs, ir niekaip negali prisitaikyti reikalingo telefono numerio. Jis neišlaiko ir pradeda bartis. Kai telefonistė padarė pastabą dėl tono, gydytojas atkerta:

— O pagaliau ar tamsta žinai, su kuo kalbi? ...

— Ne, nežinau, — atsako ta, — bet žinau, kur tamsta esi ...

PASIRENKA BLOGESNĖ IŠEITĮ...

Sovietinis teismas nuteisė vieną rusą 5 metams ištremti į Sibirą. Iš klausęs sprendimą, jis sako:

— Drauge teisėjau, jei Amerika toks biaurus kraštas kaip pasakoją mūsų politrukai, ar nebūtų tiksliau mane ten ištremti ...

LOGIŠKA PASTABA

Kažkas pasakoją kompanijoje, kad liekniumi išlaikyti geriausia priemonė plaukymas.

— Bet pažiūrėkit į banginį — pastebi kitas.

ATSIKIRTO

— Nesuprantu, kaip tamsta gali nešioti kitos moters plaukus ...

— O kaip tamsta gali nešioti kito avino vilnas ...

Vežikas iš terbos avizomis šeria arklį. Netoli jo stovi gerokai išgėres pilietis ir vis sako:

— Tau nepasiseks ... Tau nepasiseks ...

— Kas man nepasiseks? — klausia vežikas

— Nagi, to arklio įkišti į maišą.

bednuomenėi. Tai daugiau psichologinis momentas, bet jo nereikėtų išleisti iš akių."

Mr. Ilgausi mano, kad tą staliuką, kur būtų galima solidarumo mokesčių susimokėti, laikraštį užsakyti ar knygą nusipirkti reikėtų vis dėlto pašalinti. Tada susirinkimas bus du kartu gausesnis.

KODĖL?

Vyras, kuris visą dieną ramiai ištūno baloje laukdamas, kol pakils antsi, niurna, kai žmona 10 minučių pavėluoja pietus.

ČIA DAUGIAU SUTINKU

Jaunutė kabareto šokėja tik ką pabaigė programą. Prie jos prieina elegantiškas jaunuolis ir sako:

— Kodėl tamsta, tokia graži, jaunutė ir gabi šokėja, pasirinkote šią landynę?

— Už tai, kad prašmatnių ir turtinių jaunuolių aš čia sutinku daugiau, negu anksčiau sutikdavau būdama bibliotekos knygų išdavėja.

MENAS VALDO

Koncertas. Solistas dainuoja ariją iš "Žydės".

— Primink man, kad muneščiau pas batsiuvį tavo batus — sako prisilenkusi savo vyrui viena klausytoja.

PUIKI PORA

Du draugai kalbasi:

— Jis gauna tikrai puikią mergaitę. Ji puikiai plauko, gražiai joja, žaidžia golfą, valdo automobilį, narsiai skraidė lėktuvu, tikrai visur tinkanti mergaitė.

— O, taip. Jie galės smagiai gyventi. Ypač, kad būdamas kariuomenėje jis išmoko virti ...

IŠRADINGA ŽMONA

Jonienė mėgo viską pirkti išsimokėtina. Vyro alga taip išeidavo ratoms mokėti. Pagaliau ji panoro pirkti televizijos aparatą.

— Bet mes neturim pinigų — pastebėjo vyras.

— Aš žinau, kaip padarysiu. Nesumokėsiu dviejų ratų už skalbiamą mašiną, vieną ratą už siurbį, vieną ratą už krosnį ir užteks įmokėti už televizijos aparatą ...

PAMOKA

Nenorinčiam vaikui srėbti sriubos tėvas aiškina:

Kai tavo metų buvau, džiaugiausi gavęs ir sausos duonos gabalą.

— Džiaukis, tėveli, — atsakė vaikas, — kad mano mama dabar tavę geriau maitina.

ŠEIMYNIŠKUOS PASIKALBĖJIMUOS

Tėvas vėlai grįžusiai dukrai:

— Tai ir vėl slankiojai su tuo ponaičiu! Ir tu manai, kad jis tave ves? Jūs mergaitės vis sponuojate apie laimingus nuotykius, apie atjojančius karaličius, o pagaliau ištekatė už pirmo pasitaikiusio kvailio.

— Teisingai, Stefut, tėvas tiesą sako. Ir aš kadaise daug svajojau, padangėmis lakiojau ...

NORS TIEK PASAKYTA

— Barbora, — kalbasi dvi draugės, — neturi praktiško proto nė už centą. Ilga lyg kartis, sudžiūvusi kaip pagaly, dėvi augštom kulnim batus, išilgai dryžuotus drabužius, kurie ją daro dar ilgesnė ir lyg to neužtektų, atostogų vyksta į kalnus.

KAS YRA AISTRA?

Rašytoją Jack Londoną sykį paklausė, kaip jis paaiškintų, kas yra aistra. Jis atsakė: "Bus aistra, jei pensijoje esąs geležinkelietis nusipirks žaislinį traukinuką ir kiekvieną rytą 4 val. atsikels, kad traukinį paleistų į darbą."

PAUKŠČIŲ MIGRACINĖS KELIONĖS

Ore, žemėje ir vandenyne juda — keliauja ne vien protingasis žmogus ar jo genijaus išradimai, bet tolimesnės ar artimesnės kelionės keliauja gyviai — augalai, žuvys, gyvuliai ir paukščiai. Kelionės, pagal paskirtį ir laiką, priežastį, įvairiai vadinamos. Migracija reikštų periodinį bet kokio gyvio iš vienos vietos iškeliavimą į kitą ir jo grįžimą atgal. Priežastčių tam esti įvairių, kaip prisitaikymas prie klimato permainų, išvengti šaltų žiemų, maisto nepritekliaus, ieškant ramesnės vietos, patogesnių sąlygų perėjimo laikui ar net lyties partnerio.

Gyvuliai migruoja žeme, žuvys — vandenyse. Kai kurios žuvys iš arčiau, kaip upėtakiai, kitos iš toliau — lašišos, pamečiui migruoja į ramius ir neršti palankius vandenius. O gimęs Saragaso jūroje unguriukas be sekstanto pagarbos perplaukia platųjį Atlantą, čia išsisklaido po įvairias Europos upes ir subrendęs po trijų metų grįžta atgal į savo gimtinę vietą. Šios žuvys turi savo kelius ir atitinkamą laiką keliauti į nuskirtą vietą. Atsižvelgiant į kelionių tolius, vienas pavadintume trumpų, kitas ilgų nuotolių migracinėmis žuvmis. Tačiau šiuo kartu daugiau paminėsime paukščių migracines keliones, kurios kaip tik ankstyvo rudenio metu judriausias.

Paukščiai skrenda į pietus

Kai prisiminimuose grįžtame į rudens nauksintus tėviškės laukus ir ten vaikščiojame voratinkliais nudrąkytomis rūgienomis ir braidžiojame pageltusių lapų kilimais, rodos, vėl girdime paskutinius paukščių atsiveikinimo klykavimus. Širdis persisunkia skausmu, kažkoks ilgesys užvaldo mus ir klausiam sąvės: kadėl jie palieka savo namus, kur iškeliauja ir ar besugrįš jie atgal?

Iš Lietuvos priskaitomų 270 rūšių paukščių tik apie trečdalis pasilieka žiemai neišskridę į šiltesnius kraštus. Kai kurie keičia savo gyvenamąsias vietas pagal reikalą — šiltesnėmis žiemos pasilieka vietoje, o šaltesnėmis patraukia kiek toliau į pietus. Šį kartą mums įdomiausia tie paukščių karalijos nariai, kurie kiekvieną rudenį išskrenda į pietus, o pavasariais grįžta atgal. Tokias keliones, oritologų tvirtinimais, jau prieš daug tūkstančių metų, net diluviniam amžiuje, paukščiai kasmet kartodavo. Kai kurie iš jų padaro ilgiausias keliones. Štai paukščiai, vasaros metu suka lizdus Hudson įlankoje, Kanadoje, rudens metu išlekia į pietus per Atlantą į Braziliją. Pasisejė kelionę tęsia iki pasiekia Argentiją. Šis kelias sudaro net 10.000 mylių! Šių paukščių kelio maršrutas keičiamas jiems grįžtant, būtent, skrenda išilgai Andų kalnus, per vidurio Meksiką ir JAV. Pastebėta, kad daugelio migracinių paukščių pirmiausia išskrenda jaunikliai, tik paskui seniai.

Kalbant apie Lietuvos keliaujančius paukščius, tai vieni apsistodavo vasa-

rai, kiti praskridavo ar paviešedavo kurį laiką ir traukdavo toliau į šiaurę — į Suomiją, ar net Arktiką. Tai buvo kaikiurios ančių, gervių, žąsų ir gulbių rūšys. Be šių Lietuvoje vasaromis gyvendavo visa eilė daugiau ar mažiau pažįstamų migracinių paukščių. Štai pavasario pranašas vieversys ir judrioji pempė, sveikinusi skaidriu "gy-vi", anksti rytą čiulbantis šnekutis varnėnas, pakluonėse ratus sukantis gandrų, ar pavasariui įšilus sau gūžtas lipdanti kregždė, meilės giesmininkė lakštingala bei be perstojo kukuojanti gegutė — visi jie užauginę vaikelius rudenio traukdavo į pietus. Taip žiemą praleisdavo Egipte kregždės, meldinės, vyturėliai, pečelindos, kuodučiai, o gegutės, lakštingalos, gervės, puipelės, voļungės nuskrisdavo dar toliau.

Kelionėse paukščiai skrenda tam tikra tvarka ir tam tikrame augštyje, kas padeda atspėti išskrendančiuosius. Vieni jų sudaro vorėčius, kiti nuožulnias linijas ar pleišta, susigrupuoja į mažesnius ar didesnius palaidus būrius. Tokioms grupėms vadovauja senesnis ir gudresnis vadovas (vadovai) kurie kelią parodo. Skridimo greitį sunku nustatyti, bet pavieniai paukščiai išvysto gana didelį greitį, kad net geras "fordukas" nepajęgtų lenkyti. Štai keletas pavyzdžių. Čiurlys į valandą padaro iki 300 km., kregždės per 100 km. ir sakaiai po 80 km. Iš gyvųjų pasaulio, atrodo, niekas nepralenkia — nes žinduolių šeimos antilopė teišvysto apie 100 km. greitį į valandą, o liūtas — virš 60 km. Tik žmogus su savo "dirbtiniu paukščiu" — lėktuvu, liko greičio laimėtoju. Prie viso to tenka pasakyti, kad migraciniai paukščiai savo kelionėse ne visi skrenda, bet kai kurie, nebūdami geri skraidytojai, daug keliauja pėsčia. Ir jų mums daugiau pažįstamų yra putpelės ir griežlės. Trečia grupė bus plaukikai, kurie į šiltus kraštus keliaudami daugiausia plaukia, kaip narai ir čemgai.

Paukščiai skrenda į pietus ne tik tam tikru laiku, tvarka ir būdais, bet nustatytais neatsitiktiniais keliais. Paminėsiu gandrą. Gandrai į R. Europą skrenda paliai Nilo upę, per Bosforą ššiaurį ir Karpatų kalnus, tuo tarpu tie, kurie vasarą praleidžia Vak. Vokietijoje, skrenda per Pirėnų pusiasalį ir Prancūziją. Stebėtina dar ir tai, kad po tokių ilgų kelionių, kaip gandrai ir kregždės, grįžę suranda savo senuosius lizdus. Tai pastebėta žiedavimo pagalba. Taip, su išskrendančiais paukščiais mus apgaubia liudėsai, bet kai prisimename, kad pavasarį, pirmoms čiurlenančio upelio krantų gėlėms pražyduj, jie vėl grįš į mūsų laukus, tas liudėsai nuskranda kartu su jais. Ir tikime tada, kad mes, kaip tie paukščiai, grįšime vėl į savo namus, nes ir mes, kaip ir jie, tik laikinai iš jų pasitraukėme... Vyt. Barisas

DEMOKRATIJOS SĄVOKA

Šių dienų gyvenime atsirado noras demokratijos sąvoką kartais aiškinti gana savotišku būdu. Mes visi gerai žinome plačiai vartojamą terminą "liaudies demokratija". Šis terminas vakarų pasaulyje gal kiekvienam sukelia tam tikrą jūmorą jausmą, bet už "geležinės uždangos" iš to termino daromas didelis dalykas. Mes čia duodame tikros demokratijos sąvokos apibrėžimą.

1. Tikroji demokratija randasi ten, kur kiekvienas pilietis, krašto visuomenėje turi, (arba gali turėti jeigu jis nori) įtaką į viešą gyvenimą, sprendžiant pagrindinius uždavinius, arba rinkime žmonių, kurie turi sudaryti krašto valdžią jo ir kitų piliečių vardu.

2. Ten kur pagrindiniuose krašto gyvenimo klausimuose nulemia dauguma. Dauguma apibrėžia valstybinius siekimus ir kaip tie siekimai privalo

būti įgyvendinami, dauguma taip pat nurodo, kas privalo vykdyti krašto valdymą.

Nebus demokratijos tokioje santvarkoj, kur krašto valdymas sprendžiamas vieno žmogaus, arba žmonių grupės, kuri neturi daugumos paramos bei pritarimo.

3. Tikros demokratijos svarbus požymis, tai mažumos teisė. Apsauga mažumos teisių, kuri nesutinka su dauguma, yra tikras laisvės požymis. Faktas, kad mažuma, demokratinių įstatymų ribose gali priešintis daugumai ir kirtikuoti veiksmus ty, kurie rinkimus laimėjo ir perėmė krašto valdžią į savo rankas, kaip tik liūdija apie laisvę ir demokratiją krašto bendruomenėj taip pat, kaip faktas, kad dauguma, kuri laimėjo rinkimus, valdo kraštą.

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ
Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

KRAUTUVEJE

90, Rundle Street
Unley Road
Mount Gambier

Port Pirie
Port Lincoln
Port Adelaide

Hindmarsh
Hindley Street
Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

Adelaide

NEPRIKLAUSOMYBES SVENTES MINEJIMAS ADELAIDEJE.

Laisvės Lietuvos šviečiantis vaidas ir dabarties vergijos kančių aimanos bent Tautos švenčių minėjimų programose grįžta iš užmaršties ir, pro visus kasdienos smulkus rūpesčius prasiveržę, įsibrauna į tremties keliais žingsniuojančio lietuvių mintis, išskeldamas iš prisiminimų gelmių vaizdus ir scenas, jaunojoje kartoje suformuodamos eiles klausimų vyresniesiems, kurie turėjo laimės Lietuvą matyti savomis akimis.

Šių metų suruošto Nepriklausomybės šventės 37 metų sukakties minėjimo programa, Adelaidės Apylinkės Valdyba sąmoningai ar nesąmoningai sulaužė įprastą minėjimų trafaretą, minėjimą pravedama nauju, neįprastu būdu. Kadangi naujumas ir futurizmas reikia visur vertinti labai atsargiai, nesimu komentuoti jo ir aš, programos vienokį, ar kitokį vertinimą palikdamas minėjimą atsilankiusiam gausiam tautiečių būriui ir šių eilučių skaitytojui.

Nepriklausomybės šventės minėjimą atidarė Apylinkės valdybos narys A. Morkūnas, savo trumpame žodyje primindamas Lietuvą, ir už jos laisvę žuvusius paprašydamas pagerbti atsistojimu.

Tolimesniu punktu turėjo sekti S. Čihiro paskaita, tačiau klausytojai turėjo progos išgirsti iš prelegento seriją pamokymų, kad reikia negirtuokliauti, aukoti pinigų Bendruomenės namams ir t.t. Jeigu tie žodžiai būtų buvę pasakyti Bendruomenės susirinkime, ar kuria nors kita proga, jie būtų buvę vietoje ir laike, tačiau Tautos šventės minėjime, Lietuvos praeitis, dabartis ir jos reikalai, atrodo, turėjo būti svarbesni už Bendruomenės namus ir kitus išmoningus pamokymus ne tik paskaitos prelegentui, bet ir visiems minėjimo programos sudarytojams ir klausytojams.

Po paskaitos Baltų Draugijos pirmininkas J. Lapšys pakvietė minėjimą atsilankiusius estų ir latvių atstovus, kurie 16-tos Vasario proga perdavė savo bendruomenių šiltes linkėjimus lietuviams ir Lietuvai. Toliau, Valdybos narys J. Dumčius paskaitė latvių skautų rašytus sveikinimus lietuvių skautų draugovėms.

Ketvirtuoju ir paskutiniu minėjimo programos punktu sekė Lietuvos Teatro — Studijos inscenizacija „Susitikimai“, kurią iš J. Jankaus romano „Naktis ant morų“ labai vykusiai scenai parengė Teatro — Studijos aktorius Z. Kučinskas. Režisūra J. Gučiaus. Dekoracijos dail. A. Marčiulionio. Ši, kaip teko nugirsti, trijų savičių laikotarpyje atsiradusi inscenizacija, savo aukštos įtampos intriga, suvirš valandai laiko prie scenos pririšo žiūrovų akis. Savi ir artimi charakteriai be didesnių pastangų buvo sukurti gana natūralūs. Vaidino Z. Kučinskas, B. Rainys, V. Užubalis, E. Trinka, S. Kanienė, V. Ratkevičius, L. Karmazinas, A. Gutis ir A. Petrikas.

Ta proga malonu konstatuoti faktą, kad Teatro — Studijos kolektyvas, po gastrolių Stepan Stepanovičiaus rūmuose ir po prancūziškų beprotnamių, pagaliau vėl sugrįžo namo — į lietuvišką dramą. Už tai jiems nuoširdus Adelaidės žiūrovų dėkingumas.

Minėjimą užbaigė p. A. Morkūnas, padėkodamas visiems už atsilankymą. Tenka apgailėtis, kad neatširo žmogaus, kuris pasiūlytų sugiedoti Tautos Himną, kas visiems paliko bene patį neskaniausią įspūdį. Tautos šventės minėjimas ir net be Himno.

P. Smilgys.

LITUANIA CHORAS DIRBA

Adelaidės Vyrų Choras „Lituania“ vadovaujamas muz. V. Šimkaus šiuo metu ruošia naują repertuarą savo metiniam koncertui, kuris numatomas gegužės pabaigoj arba birželio pradžioj.

Tikimasi, kad vasaros atostogoms išvykę choro dalyviai, greitu laiku vėl pradės lankyti repetitijas, kadangi sklandus ir darnus pasirošimas minėtam koncertui priklausiu nuo uolus visų choro dalyvių lankymosi į kiekvieną repetitiją. Nauji dainininkai taipogi yra mieliai kviečiami įjungti į choro eiles. Repetitijos vyksta kas sekmadienis šv. Juozapo bažnyčios salėje tarp 7 ir 9 val. vakaro.

Choristas

* Šiais metais Birželio deportacijų minėjimas Adelaidėje įvyks bendrai su estais ir latviais, organizuojamas Adelaidės Baltų Tarybos, birželio 15 dieną Town Hall (miesto salėje), King William Street.

* Vasario 26 d. Adelaidėje įvyko Estijos nepriklausomybės paskelbimo 37-tosios sukakties minėjimas. Lietuvius atstovavo p. J. Lapšys, kuris ta proga estų bendruomenę pasveikino lietuvių vardu.

Būdinga, kad po minėjimo iškilmingos dalies tuoj pat vyko šokiai ir žaidimai.

PATIKSLINIMAS

Korepondencijoje, tilpusioje AL Nr. 3 (166), „Sėkmingai baigta vaikų vasaros stovykla Aldingoje“ dėl nepakankamo korespondento pasiinformavimo neišryškinti kai kurie faktai arba netiksliai nusakyti.

Stovyklą rengiant didelę darbo dalį, būtent, pastatymą palapinių atliko skautai Rimas Rudzenskas, Antanas Lapšys, Romas Pocius ir Eduardas Matijošaitis. Jie dirbo ištisas dvi dienas.

Iš Apylinkės Valdybos narių, be kun. dr.

P. Jatulio, kuris stovyklai vadovavo, daugiausia dirbo Antanas Morkūnas ir Simas Povilaitis. Redakcija

Hobart

Vasario 20 d. Hobarto lietuviai gausiai susirinkę paminėjo Nepriklausomybės paskelbimo 37 metų sukaktį. Paskaitą skaitė neseniai iš Melbourn atvažiavęs p. Suopys. Antroje paskaitoje V. Kučiauskas ilgiau sustojo prie Lietuvos Tarybos ir jos vieningumo, kai reikalai lietuvių Tautos likimą. Panašiu keliu turėtų būti einama ir šiandien, kai yra sprendžiama gyvybiniai Tautos reikalai.

Malonu konstatuoti, kad Hobarto lietuviai labai stropiai ir gausiai lanko Apyl. Valdybos ruošiamus minėjimus ir susirinkimus. Jaunoji karta, paskutiniu karo audrų išauginta, ne tik vadovauja Valdybai, bet ir aktyviai dalyvauja lietuviškame kultūriname darbe.

Hobartas gali didžiulis savo jaunimu. Vikas

Melbourne

ISKILMINGAS VASARIO 16 D. MINEJIMAS MELBOURNE.

Vasario 16 d. minėjimas įvyko vasario 20 d. (sekmadienį). Minėjimas pradėtas iškilmingomis pamaldomis St. John bažnyčioje, kurias atlikė ir tai dieni pritaikintą pamokslą pasakė Melbourno lietuvių kapelionas kun. Pr. Vaseris. Po pamaldų sugiedota „Libera“ už žuvusius.

Tuojuo po pamaldų parapijos salėn suplaukė apie 600 žmonių. Čia minėjimą pradėjo Melbourno Apyl. Valdybos pirmininkas Silvestras Balčiūnas, pasakdamas žodį ir pakviesdamas į prezidentų latvių bendruomenės pirmininką Mr. K. Muriks, estų bendruomenės pirmininką Mr. H. Ots, Lietuvių Katalikų Federacijos Valdybos pirmininką kun. Pr. Vaserį, Šaunorių — Kūrėjų atstovą p. J. Kuncaitį, KF Apyg. Vald. pirm. p. A. Vaičiūtį, Skautų Rajono vadą p. A. Krausą ir turtininką p. J. Makulį. Vienas iš seniausių buv. Melb. Apyl. pirmininkų p. K. Mioldžys, šiuo metu randasi Naujoje Gvinėjoje ir prezidentė dalyvauti negalėjo, bet Melbourno lietuvių ji visada šiltu žodžiu prisimena. Praėjusiais metais buvęs Melbourno Apyl. Valdybos pirmininkas prie prezidentūmos stalo nepriėjo, kadangi jau prieš tai buvo atsisėdęs salėje. Pakviestiesiems užėmus vietas įnešta tautinė vėliava, pagerbti žuvusieji už tautos laisvę ir sugiedotas Lietuvos Himnas.

Po sveikinimo kalbų p. Br. Zumeris skaitė paskaitą, kurią pirmininkas dėkodamas apibūdino kaip įspūdingai didingą ir turtingą. Meninę minėjimo programos dalį išpildė skautų tautinių šokių grupė vadovaujama p. Karpavičiaus. Su gražiomis deklamacijomis, eilėraščiais ir savo kuryba pasirodė p. A. Karazijienė, p. I. Kaladytė, poeto J. Švabaitė, p. L. Šeštakauskaitė ir p. V. Budrevičiūtė. Užbaigiami minėjimo dalį Melbourno moksleiviai ateitininkai pastarą scenoje vykusį montažą: „Leiskit į Tėvyne“.

Minėjimo metu salėje buvo renkamos aukos Tautos Fondui ir priimamas solidarumo mokestis. Reikia pasidžiaugti, kad Melbourno lietuvių supranta Tautos Fondo reikšmę Lietuvos vadavimo darbe ir suaukojo £37.4.0, o solidarumo mokesčio £14.11.0.

Minėjimas praėjo pakilioje dvasioje ir pakilusioje viltingoje nuotaikoje, kad į savo Tėvyne sulauksime grįžimo dienos. Buvęs

VIS DRUMSCIAMAS MELBOURNO LIETUVIŲ BENDRUOMENES SUGYVENIMAS

Redakcijos gautas niekenu nepasirašytas, siųstas iš Melbourn, pamfletas, kuriuo šmeižiami buvę Apylinkės Valdybos nariai. Iš turinio iš viso negalima net suprasti, ko autorius nori. Viena aišku, kad tokiais pamfletais stengiamasi drumsti bendruomenės sugyvenimą, nejučiaut už tai jokias atsakomybės. Tokių pamfletų autoriai, kas jie bebūtų, tenka kategoriškai pasmerkti. Reikia turėti nors kiek atsakomybės jausmo prieš lietuvių ir lietuvių tautą ir neišvaistyti atskirus asmenis šmeižiančiais lapeliais.

Sydney

CABRAMATTA

š.m. vasario mėn. 13 d. Mt. Pritchard bažnyčios salėje įvyko apylinkės lietuvių metinis susirinkimas į kurį atvyko 42 asmenys. Susirinkimą atidaręs valdybos pirmininkas N. Ciniņas ir prezidentą susirinkusiems pritarintį pakvietė: inž. Grudzinską ir p. Boreikię — pirmininkauti ir p. P. Ambroza — sekretoriauti.

Kaip iš pirmininko N. Ciniņas pranešimo paaiškėjo, perėjtais metais Apylinkės Valdyba iš svarbesnių darbų atliko sekančias: įsteigė ir jau visus metus sėkmingai veikė savaitgalio mokykla vadovaujama mok. A. Ciniņas, talkos būdu padaryta mokykla laistai, suolai ir rašoma lenta, įsteigta gražiai veikianti Kung. Margio berniukų skautų draugovė, etidaryta prie savaitgalio mokyklos biblioteka su 200 knygų, praves-ta šachmatų turnyras kurį laimėjo p. A.

Dūdaitis, surengta trys minėjimai ir trys pasilinksmimai — pramos davę apylinkės kasai £40.0.0 pelno, suruošta bendra CABRAMATTOS ir BANKSTOWNO savaitgalio mokyklų šventė — pasirodymas CABRAMATTOJE dalyvaujant visiems mokiniams ir tėvams, suorganizuota gerai pavykusi ekskursija į Mėlynuosius Kalnus ir šiuo laiku organizuojama ekskursija į Wollongong, kurioje jau užsirašė ir pinigus sumokėjo 90 asmenų. Revizijos Komisijos pranešimą, perskaitydamas aktą padarė Komisijos pirmininkas Z. Pauliukonis už-girdamas valdybos veiklą, visiems susirinkusiems tam pritarint.

Iš Melbourn įvykusio Krašto Tarybos atstovų suvažiavimo išsamų pranešimą padarė atstovas p. A. Dūdaitis, kas sukėlė susirinkusių tarpe gyvas diskusijas dėl Melbourn bendruomenės skaldymosi ir nesantaikos, bet kas, deja, mūsų ir bendrai Sydnejaus bendruomenės tarpe, ačiū Dievui, dar nežinoma ir todėl nesuprantamos ten atsiradusios partinės ir asmeniškos ambicijos.

Toliau sekė savaitgalio mokyklos p. A. Ciniņas pranešimas, iš kurio paaiškėjo, kad perėjtais metais gražiai veikusi mokykla, šiais metais kol kas neįmanoma atidaryti dėl mokytojų trūkumo, nes likosi tik du mokytojai, būtent: J. Veteikis ir p. A. Ciniņas, kuri iš mokyklos vedėjos pareigų atsisakė. Nutarta galima greičiau kviešti tėvų susirinkimą, išrinkti Tėvų Komitetą ir kviešti naujus mokytojus. Mokytojams už įdėtą darbą ir p.p. Pauliukoniams už aprūpinimą mokyklos patalpomis ir nuoširdų sutikimą aprūpinti toliau — išreikšta susirinkusiųjų gili padėka.

Atsisakius senai Apylinkės Valdybai ir Revizijos Komisijai, slaptu balsavimu buvo renkami nauji organai. Apylinkės Valdybon išrinkta ir pareigoms pasiskirstė sekančiai: J. A. Skirka — pirm., N. Ciniņas — vice-pirm., V. Bitinas — sekr. P. Ambroza — išd. ir E. Migevičius — švietimo ir Kultūros reikalams. Revizijos Komisijon išrinkta: L. Kecorius, K. Bitinienė ir V. Čilvinas.

Tenka palinkėti naujai Apylinkės Valdybai našaus darbo, o Cabramattos Apylinkės lietuviams gero, kaip iki šiol, tarpusavio sugyvenimo šiose tremties sąlygose ir glaudaus, nuoširdaus bendradarbiavimo su Apylinkės Valdyba.

Cabramattiškis

INFORMACIJOS

MELBOURNO LITUANISTINIAI KURSAI PRADEDA 3-SIUS DARBO METUS.

M.K.F. Skyriaus žinioje veikią Lit. Kursai baigė pirmuosius dujeis metais, pareikalavusius didelio įsitempimo ir vidinio susidrausminimo; vasario 26 d. pradėdama 3-ji darbo metai.

Kursuose 3-ju metų laikotarpyje išeinamas lituanistinių dalykų sutrauktas, tačiau ir naujais dalykais papildyta bei tremties sąlygoms pritaikinta Lietuvos augštesniosios mokyklos programa. Kursų tikslas paruošti sąmoningą, sugebantį lietuviškai raštu reikšti mintis, pažįstanciją savąją kultūrą ir valstybę (kalbą, papročius, literatūrą, meną, istoriją, geografiją ir valstybės santvarką) jaunąją šviesuolių kartą. Ant-rąjį kursą baigė 11 kursantų. Keliamajam patikrinimui buvo rašyta tema „Lazdynų Pelėdos Senojo Dvaro senelis“. Iki šiol iš-ta kalbos daly ir sintaksė, literatūros bai-giant klasikais, istorijos baigiant valstybės atsikūrimu. Greta, kaip atskiro dalyko, mokyta kultūros istorijos: lietuvių senoji tikėjimo, papročiu, įngio ir rašmenų istorijos, socialinės santvarkos. Kursuose mokomasi dar taisyklingo ir aiškaus tarimo ir žodyno turinimo. Darbas vyksta ne mokymo, bet mokymosi keliu. Kaip pagalbine priemone naudojama „Lithuanicum“ sąsiuviniais. Išleista 2 „Jaunimo Kviestio“ sąsiuviniai. Kursantai savo seniūnu yra iš-irinkę Arūną Staugaitį, šiemet baigusį kolegiją.

Trečiasiais metais bus siekiama skyrybos tobulinimo, žodyno turinimo, bus išei-nama naujoji literatūra, istorijos — nepri-klausomo, atsikūrusios valstybės gyvenimo laikotarpis, taip pat tolimesnis kursas kul-tūros istorijos. Atskiru dalyku bus dėsto-ma žurnalistika.

Šiais metais, sutikus kursuose mokyti buvusiam Lietuvos universiteto lektoriumi p. Rindzevičiumi, pradėdama darbas ir su I-ju kursu. Į pirmą kursą priimami baigę pradinę savaitgalio mokyklas ir šiaip jaunimas, lankę australiškas augštesniasias mokyklas. Norį įstoti į I-ju kursą, atvyksta vasario 26 d. 2.30 val. į karmelitų salės pal-tapas (kur būna lietuviški vaidinimai). Darbas kursuose vyksta šeštadieniais nuo 2.30 iki 4.30 val.

A. Zubras
M. K. F. Vedėjas

GAUTI LAISKAI

Redakcijoje gauti laiška šiems asmenims, kurių adresai nežinomi:

- 1) Stasiui PAKŠTAIČIUI iš JAV-bių;
- 2) Vincui VAIČIULEVIČIUI iš Argentinos.

Atsiimti AL Redakcijoje.

Tautiškų rūbų audėja D. GIEDRAITYTĖ

10 Elm Grove, Armadale (Melbourne) Vic. Prima austi tautiškus rūbus. Dėl sąlygų ir išpildymo laiko susitarti.

SVARBIU REIKALU

Goettingeno Studijų Ratelis, susitaręs su PLB Vokietijos Krašto Valdyba, nori savo „Žmoniškumo dokumentų“ serijoje išleisti knygą, kurioje būtų apsakota, kaip lietuvių po šio karo globojo ir šelpė nuo bado šmėklos besigelbstinčius vokiečių atbėgėlius iš Rytprūsijų. Suprantama, kad mes tokiu leidiniu esame labai suinteresuoti, nes jis daug prisidėtų prie lietuvių vardo išgarsinimo.

Kad pabrėžus leidinyje žmoniškumo aspektą kaip tokią, Goettingeno Studijų ratelis pageidautų gauti iš lietuvių pasisakymų iš kurių matytųsi, kad nežiūrint pragaištingos vokiečių politikos ir kiršinančios propagandos, pasi-taikydavo pavienių vokiečių, kurie nuoširdžiai vienam ar kitam lietuviui pagalbėjo ar nelaimėje užjautė.

Krašto Valdyba tą Studijų Ratelio pageidavimą palaiko ir prašo tautiečių, kuriems tokie atsitikimai yra žinomi ar kuriems patiems teko tai pergyventi, juos aprašyti ir nedelsiant pasi-ųstyti antraštu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim/Bergstr., Postfach 233. Aprašymuose vengtina apibendrinimų, o iškeltini paskiri žmo-nės, kurie yra mūsų tautiečiams tiesio-giniai kokią nors pagalbą suteikę. Autoriui pageidaujant, pavardės gali būti ir neskelbiamos.

Pokario Vokietijos žymūs veikėjai įvairiomis progomis yra kalbėję apie lietuvių, kaip apie tautą, kuri, sveti-mųjų prispaudoje žiauriausiai engiama, išlaikė tauriausias žmoniškumo dorybes, ką ji įrodė dalindamosi paskutiniu karnišu su buvusiu priešiu ir vėliau nelaimės draugu.

Toji knyga bus vienas iš mūsų tautos paminklų, kurie yra ir už varg-tvirtesni. Prisidėkime savo įnašu prie šio sumanymo įvykdymo.

SEIMOS EVANGELIJA

Kiekviena šeima, kiekvienas savaitgalio mokyklos mokytojas turėtų įsigyti žinomo pedagogo V. Čičūno veikalą „TAUTINIS AUKLEJIMAS SEIMOJE“. Jis vaizdžiai parašytas, iškelia daug aktualių auklėjimo problemų išsivijoje. Ponai mokytojai prašomi patarpininkauti ir paraginti mokinių tėvus įsigyti šią nepaprastai reikšmės knygą. Ji įrišta į drobę, 222 pusl., kaina tik 13/6. Gaunama pas ALKF švietimo Vado-vą: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Mari-byrnong, Vic.

PADEKA

Sirdingai dėkoju už pareiktą man už-uojautą mano MOTINAI, kurios akių aži-nam atliuui neužmerkiau ir neatsisveiki-nau, mirus: A. Krašto Valdybai, LKF Australijos Valdybai, „Mūsų Pastogės“ Redaktoriui, ASS Melbourno Skyriui, Senųjų Skautų židiniui „Liepsnojanti Leli-ja“, Maribyrnongo Savaitgalio Mokyklos Tėvų Komitetui, J. Vaičiūčiui, Stp. Vykintiui, Vyt. Zemkalniui, v. s. Br. Kvikiui, s. V. Stasiškiui, s. V. Neverauskui, Meliū-nams, Pankevičiams, Lukošūnams, Siman-kevičiams, Pociams, A. Zubriui, J. Janulai-čiui, J. Valiui, V. Bosikiui, M. Gudelienei, p. Medeišienei, Z. Raudžiui ir kitiems ma-ne užjautusiems sunkią valandą.

Antanas Krausas

KLAIIDOS ATITAIŠYMAS

Melb. Apyl. Garbės Teismą sudaro: kun. J. Kungys, adv. J. Gyls, p. L. Civinskienė, St. Čižauskas ir p. Paškevičius. Praleistas St. Čižauskas. („Australijos Lietuvis“ Nr. 4, 1955 m. koresp. „Parsitvarkymas Mel-bourne“).

KLAIIDOS PATAISYMAS

„Mūsų Kalendoriuje“ kovo mėn. įsbrovė klaida, būtent, kovo 2 d. pažymėtos Užgavėnės, o kovo 3 d. Pelenų Diena. Tuo tarpu Užgavėnės buvo vasario 22d., o Pelenų Die-na vasario 23 d. Gerb. Skaitytojus atsi-prašome.

Atsiųsta paminėti

ASSEMBLY OF CAPTIVE EUROPEAN NATIONS, First Session. 1954 m. mugsėjo 20 ir 21 d. pilnatieis sesijų ataskaitos. 68 pusl. SVYTURYS Nr. 5/9, 1954 m. lapkritis. Redaguojas: Kun. Pr. Vaseris ir Br. Zumeris. Adresas: Rev. Pr. Vaseris, 116 Cecil St., Williamstown, Vic. Prenumerata 1955 metams 12 šil.

Australijos Lietuvos
Pirmasis lietuvių laikraštis
Australijoje
Prenumerata: metams £2.10.0, pusė — £1.6.0. Atskiro numerio kaina 1/9. Už-sienin kaina ta pati.
Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.
Smulkus skelbimai: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus.
Užnuojauts, sveikinimai ir pan. 10/0.
Adresas: Australijos Lietuvos
35 Cator St., Hindmarsh, S.A.
Tel. LU5827
The Australian-Lithuanian
The Lithuanian fortnightly in Australia
Publisher: J. Glušauskas
Printed by National Press
35 Cator St., Hindmarsh, S. A.
Telephone: LU5827